

Jubileumi

„Nincs más haza, csak az anyanyelv”

Márai Sándor

Kalejdoszkóp

KULTURÁLIS FOLYÓIRAT
XVII. / 6.

1998-2018

CULTURAL JOURNAL
VOL. XVII / 6

Established 1958

Tom's Place

416-596-0297
toms-place.com

190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina

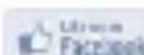
M-W 10-6
Th-F 10-7
Sat 1-6
Sun 12-5

Tom's Place

Tom's Place and the Mihalik family have strong Hungarian roots but at the same time are very proud Canadians. Pictured above is Tom Mihalik, with his son Tom Jr., both ready to serve you at Tom's Place. Established in 1958, Tom's Place now offers the biggest selection of suits in North America, all at great prices.

Please visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.
Conveniently located in Kensington Market.

Designer
Men's & Women's
Clothing for
Over 50 Years

facebook.com/TomsPlaceTO

corvina

HUNGARIAN CANADIAN BUSINESS DIRECTORY

Show your business to the community,
Get new customers, extend your business
with the help of Corvina Directory book.

**Be a part of the
high quality publication.**

Serving the community since 2006

14th edition
2018

416-638-3431
info@corvinadirectory.ca
www.corvinadirectory.ca

Factory and Outlet
Sunday-Monday
Closed

Tuesday-Friday
8 AM to 6 PM
Saturday
8 AM to 3 PM

Mississauga, ON
L4X 2G1
(905) 624-9311
(905) 624-9910

GÁBOR LÁSZLÓ VASKI CIWM, CFP, BMUS

Senior Financial Consultant
INVESTORS GROUP FINANCIAL SERVICES INC.

The Plan
by **IG** Investors
Group
Investors Group Financial Services Inc.

Since 1991, Gábor with his team at Investors Group, has been assisting clients in achieving their financial goals.

He has combined his personal *knowledge* and *experience* with the *research* of *Investors Group professionals* for the sole objective of *providing clients* the *clarity* and *confidence* to *achieve* their *financial goals*.

With his *team*, he helps *clients save tax, build* and *preserve wealth* for *themselves* and *future generations*.

TEAM VASKI
Guiding Your Financial Future

"A Magyar Közösség Lelkes Támogatói"

600-390 Brant Street • Burlington, ON, L7R 4J4
1-888-467-8844, ext. 271 • gabor.vaski@investorsgroup.com

Megmaradásunk szolgálóleánya és szolgálója

Fogadjátok szeretettel!

Balog Zoltán tűzvigyázóknak nevezte őket. A Szervátusz Alapítvány a nemzeti kultúra értékeit külhonban népszerűsítő, világszerte felmutató, a nemzeti egységet, a magyar nyelvért fáradhatatlanul munkálkodó hűséges magatartásukért és magas színvonalú újságírói tevékenységükért ítélte nekik Szervátusz Jenő-díjat.

Orbán Viktor szerint a világmagyarság újra talpra állt, és ez csak együtt sikerülhetett azokkal, akik az anyaország határain túl is jeleskednek a magyarság értékeinek fenntartásában, továbbadásában. Prokopp Mária csodásnak, hihetetlen gyorsnak és nagyszerűnek, tartalmában és formájában egyaránt rendkívül színvonalasnak nevezte a lapot... és hosszan sorolhatnánk még az elismerő, megbecsülő véleményezéseket.

Mi, méltatlan méltatók, itt most pontosan húszan, szelíden, halkán megpróbáltuk megfogalmazni mindazt, ami egy ilyen szép ünnepen, egy tőlünk térben messzi távoli, de lélekben nagyon is közeli folyóirat huszadik születésnapján eszünkbe juthatott, amit nektek, Kedves Rózsa és Kedves Gyuri, e jeles alkalomból mondani, üzeni szeretnénk. Fogadjátok sorainkat szeretettel!

Budapest–Toronto, 2018. szeptember

Varga Gabriella

Fotó: Kralovánszky Balázs

TARTALOMJEGYZÉK

Orbán Viktor beszéde	/2-3
Bevezetőhangok	
Agócs Sándor, Péter Csaba	/4-5
Köszöntőíráások	
Csibi Balázs: Állócsillag a magyar kultúra egén	/6
Csibi Krisztina: Köszönöm munkátokat!	/7
Czoborczy Bence: „... minden szempontból testvér lapnak tekintjük”	/8
Devecsery László: Kaleidoszkóp, KALEJDOSZKÓP	/9
Dobos Marianne – Kabdebó Lóránt: Kaleidoszkóp-est a Párbeszéd Házában	/10
Fehérvári Lilla: „A közös gyöngyhalászatért örökre hálás vagyok”	/11
Frigyesy Ágnes: Áldjon meg Téged az Úr! – A Torontóban élő Dancs Rózsa köszöntése	/12
Horváth Gábor Miklós: Nyilvános tépelődés egy folyóirat születésnapján	/13
Jámbor János: Ő is a mi lányunk	/14
Kálmán László: „Egy lángot adok, ápolod, add tovább és gondozd híven!” – Tűzvigyázó Rózsának!	/16
Lajtai Gábor: Köszöntő a 20 esztendő Kaleidoszkóp folyóiratnak és szerkesztőjének, Dancs Rózsának	/17
Miska János: Dancs Telch Rózsa és a Kalej	/18
Pósa Zoltán: „Az volt a hazám, ahogyan éltem – Haza a magasban s a mélyben”	/20
Sajgó Szabolcs SJ: konkoly és búza	/22
Sebestyén Péter: Húszéves a Kaleidoszkóp	/23
Szász István Tas: Megmaradásunk szolgálóleánya	/24
Szervátusz Klára: Lélektől lélekig – A Kaleidoszkóp születésnapjára	/25
Varga Gabriella: Tizenöt év a húszból	/26
Vencser László: A diaszpórában élő magyarok szolgálatában	/27
Zorkóczy Zenóbia: Alakít, tervez, teremtet	/29
Bobó Bóbitája - melléklet	/30

A címlapon: Orth István - Az Alapító

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE
ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY
Előfizetés - Subscription: CA\$75.00/year; Foreign: US\$85.00/year
Elnök - Telch György-George - President
Főszerkesztő - Telch-Dancs Rózsa - Editor-in-Chief
Főmunkatárs: Varga Gabriella
Munkatársak: Bácsalmási István, Csibi Balázs, Veszely Ferenc
122 Silas Hill Drive, Toronto, ON, M2J 2X9, Canada
Tel.: 647-979-4631; E-mail: rozsateldancs@gmail.com

Copyright © Kaleidoscope Heritage Club

A folyóiratot digitálisan archiválja az Országos Széchényi Könyvtár EPA
adatbázisa: <http://epa.oszk.hu/01600/01658>

www.kaleidoszkop.ca

A KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy Lexikona helyesírását követi

Orbán Viktor a Terror Házánál mondott beszédet a forradalom és szabadságharc 62. évfordulóján

Fotó: Botár Gergely/kormany.hu

A kormányfő szerint ma Brüsszelben újra birodalmi indulókat játszanak, „igaz, más dallam ez, mint a régi volt”. Ma nem fegyverekkel hódítanak: Brüsszel nem Sztambul, nem Moszkva, nem a birodalmi Berlin, még csak nem is Bécs, Brüsszelből sohasem hódítottak, Brüsszelből csak gyarmatokat igazgattak - mondta.

„Mi azonban nem voltunk sem gyarmat, sem gyarmattartó, nem vettük el senkinek a hazáját, éppen ezért nem fogjuk odaadni másnak sem a mienket” - hangsúlyozta. Brüsszelt ma azok uralják, akik a szabad nemzetek szövetsége helyére európai birodalmat kívánnak, olyan európai birodalmat, amelyet nem a népek választott vezetői, hanem a brüsszeli bürokraták irányítanak - jelentette ki Orbán Viktor, megjegyezve: ma már számos európai országban is az európai birodalom hívei kormányoznak, ezért tudható, milyen lesz „az a szép új világ”, ha rajtuk múlik. Növekvő számban tűnnek fel más földrészekről és más kultúrákból érkezett katonakorú férfiak - fejtette ki -, és „még a mi életünkben saját képükre formálják az európai nagyvárosokat”, lassan, de biztosan kisebbségbe szorítva az európai őslakosokat. A terror a nagyvárosi élet részévé, a jogállamra hivatkozó politikai manipuláció minden napossá válik, a szólás- és sajtószabadság pedig addig terjed, ameddig őket visszhangozza - sorolta a miniszterelnök.

A kormányfő úgy fogalmazott, akik az EU-ból európai birodalmat akarnak gyúrni, kivétel nélkül mind bevándorláspártiak: az európaiság mércéjévé tették a migránsok beengedését, és elvárják, hogy minden ország és nép haladéktalanul alakítsa magát multikulturálissá. Ma már látjuk - folytatta -, szándékosan nem éltek a hatalmas rendőri és katonai erejükkel, szándékosan nem védték meg Európát a migránsok tömegeitől. „Ha mi képesek voltunk, ők is azok lehettek volna. Nem a képesség hiányzott, hanem az akarat” - mondta Orbán Viktor. Szavai szerint „a brüsszeli élcsapat és a többi nemzetállam-ellenes vezető” a migrációt esélynek és lehetőségnek tekinti ma is, esélynek arra, hogy egy multikulturális, kevert népességű,

egységessé simított birodalommal váltsák fel a nemzetállamok Európai Unióját. Nemzetállamok nélküli Európa, nemzeti gyökereitől elszakított elit, szövetség a multinacionális erőcsoportokkal, koalíció a pénzügyi spekulánsokkal - sorolta, úgy fogalmazva: „ez lenne itt Soros György paradicsoma”.

Azt is mondta, hogy noha még csak októbert írunk, de Európában már mindenki a májusra gondol. A májusi európai parlamenti választások eldöntik - folytatta -, merre forduljon Európa szekere, az európai népeknek jövőt kell választaniuk, és a magyarok sem maradhatnak csöndben: „ha bizonytalanul szólnak a harsonák, a legfontosabb és legigazabb ügy köré sem tudunk felsorakozni”. Sorompóba kell hát lépni, és elő kell hívni azokat, akik a nemzetek Európájában hisznek, meg kell lengetni a szabad és erős Európa zászlaját - szorgalmazta.

A miniszterelnök hangoztatta: „válasszuk a függetlenséget és a nemzetek együttműködését a globális kormányzással és ellenőrzéssel szemben. Utasítsuk el a globalizmus ideológiáját, és támogassuk helyette a hazafiság kultúráját”.

Kijelentette: Európa más, mint a többi kontinens, Európa a nemzetek hazája, és nem olvasztótégely.

Orbán Viktor hangsúlyozta: Európát nem az öntudatos nemzetek, hanem a birodalomépítési vágyak vitték tévutakra, a birodalomépítési kísérletek és kísérletezők felelősek a huszadik századi szörnyű háborúkért, a tengemeyi szenvedésért és a virágzó Európa többszöri feldúlásáért is. „Mi hiszünk abban, hogy minden nemzet sajátos, a maga módján egyedi, és fényesen beragyoghatja a világ rábízott szeletét” - mondta, hangsúlyozva, hogy ezért lázadtak fel a magyarok már 1956-ban is.

„Rajongunk a kultúránkért, amely fenntartja és óvja a szabadságunkat, hiszünk az erős családokban, kivételnek tekintjük a hagyományainkat és a történelmünket, ünnepeink a hőseinket, és mindennekeft szeretjük a hazánkat. Nem akarunk és nem fogunk lemondani róla semmiféle birodalom vagy globális kormányzás kedvéért” - jelentette ki a miniszterelnök, hozzátéve: a nemzeti érzéseket nem eltörölni akarják, hanem bátorítják, hogy ki- és felszabadítsák a magyarokban rejlő képességeket. Orbán Viktor arról is beszélt, hogy a magyarok szinte minden forradalma és szabadságharca negatív eredménnyel zárult, de végül pozitív - megmaradás, haza és szabadság - lett a végeredmény. Szavai szerint igazi misztérium ez, amelyet minden nemzeti ünnepünk fölidéz.

Beszédét azzal zárta: „gondoljunk az 56-os szabadságharcosokra, idézzük fel a pesti srácokat, válasszuk a hazafiság és a nemzeti büszkeség jövőjét”.

(MTI hír alapján)

**Nagy Gáspár:
Október végi tiszta lángok
(részletek)**

Oratorikus emlékezés 1956 vértanú hőseire

1. (Requiem)

A lángok lobbanó szívéhez értem,
mikor a nagyszerű halált megidézttem,
mikor a könnyek az Égből estek,
mikor legjobbjaink értünk elestek.

Helyettem, helyetted is
itt, Budapesten,
fiatal vérük folyt már az első esten,
egy örökre szent-évszámú Kedden,
aztán sokáig...!

Sortüzek gyalázta Magyarország!
Csak halott hőseid szemében
villant a szabadság!

Október-vég... és nem akárhol!
Most is március idusa lángolt
egy letiport nemzet szívében...

De nem tilthatták a lángot!
Egyetlen költőnk volt:
Petőfi Sándor!

„Szent suhancok” bátor
tettei sokkolták a Világot!
Ámultak közel és távol...
Mert elszóktak már
az ilyen csodáktól:
hogyan Dávid ismét
legyőzi Góliátot!

2. (Kyrie)

Láttad aztán: mennyi kereszt állt itt!
Valaki mindig egy újabb nevet ráírt...
s alattuk hány győztes, vértanú-Dávid...
kérdte: talán egy Angyal járt itt?

Mert a gyalázott, szétlőtt tereken,
szent halottaink – mint oltárköveken –
a megtöretett test és a kiomló vér
misztériumát másolták le hányszor...

Akár a pap úrfelmutatáskor!
Ezért a tiltott börtön-parcella, temetőárok
csöndjében is ők tanúskodtak a szabadságról!
Nem a halálról: mert a gyertya értük lángolt.

És a kereszt hirdette: valóban győztek,
hiszen emlékü maradt a legerősebb!
Romolhatatlan arcuk, mint a márvány,
Isten elé tett memorandum: fényes kiáltvány!

3. (Dies irae)

Az ország lett
néma és halott...

Talán halottabb is
mint nem egy ifjú holt...

Ezért a lelkük
dacos és tiszta volt,

akár a novemberi
fehér krizantémok.

Mésszel leöntött testüket
reflektározta már a Hold,

vallata brutális csönd,
majd a végső borzalom
tüstént munkába állt...
s szorgos hóhér-idő jött!

Ez volt akkor (azóta, most)
a te édes hazád,
és ez a vérrel dúsan öntözött
drága mostohád...!

Ez a minden árva rög
fölött őrködő
maradék hited:
egyetlen anyaföld!

Éltüket menteni
elhagyták akkor annyian...!
Nem segített itt semmi már,
de befogadta őket legalább
az addig szájaló Nyugat!

BEVEZETŐHANGOK

Agócs Sándor

író, költő, szerkesztő, kritikus, bibliográfus, a lakiteleki
Antológia Kiadó ügyvezető igazgatója

„Mennyi embert szentté kellene avatni azonnal...”

Az idei (2017) Könyvhéten új verseskötettel jelentkezett Agócs Sándor Balassi-kardos költő. A *Lepkék a könyvtár-szobában* című alkotást a Kairosz Kiadó bocsátotta az irodalombarátok rendelkezésére. A poétának tett föl kérdéseket a Présház Hírporthál.

– *Művész úr, a műben Ön azt kéri egyik versében: „Fényt! / Sokkal több fényt / a közöttünk járó / Igazakra.” Hazánkban az Igazak miért nem tudják magukra vonzani saját erőből a nekik járó fényt?*

– *Ezer oka van ennek is, most erre nem térnék ki. A nemrég elhunyt Jókai Anna szerint „a Föld az Isten büntetőtábor!”* Mennyi embert szentté kellene avatni azonnal, hogy ez ne így legyen! A hétköznapiak nőit és férfait, a mindennapok „szentjeit”, akiket senki nem vesz észre. Mint például a hitét megtartó, a túlélhetetlent is túlélő Pákh Tibor forradalmárt, vagy a Kanadában élő fáradhatatlan Dancs Rózsát, vagy a jelenleg Lakiteleken élő, kerekesszékebe kényszerült Lisztes János helytörténészt..., és sorolhatnám, vannak bőven! A megcsalt feleségeket, a barátnőket (igen, őket is!), a gyermeküket egyedül nevelő anyákat-apákat, a fiatal gyermeküket eltemető, örökös fájdalomtól szenvedő anyákat, az ártatlanul börtönt szenvedett apákat, nagyapákat, az emiatt évtizedekig félelemben élt lányokat és fiúkat, mindenre ezer példa lenne, de sajnos eddig már nem jut „le” a figyelem. No, itt a baj! Naponta hal meg az ember, de észre sem vesszük, csak ha már valóban nem ébred föl a szerencsétlen... Miért felejtik el sokan, hogy például az ártatlanul elviselt börtönének, vagy mondjuk a szimpla megcsalás utáni iszonyatos fájdalom elviselése ugyanolyan *csodatétel*, mint bármi más? Miért?! Százszámra lehetnének szentjeink! Százszámra!

– *Kiss Benedek 70 című versében a Balassi-kardos költőtársnak azt üzeni: „hűlt helyeden árván áll a / Duna–Tisza köze / ránc szakad a föld és az ég / birkózni vele”. Akik e szép alföldi – akasztói – tájon élnek, miért érezhetik néha úgy, hogy „vagyunk idevetve s némán / töretünk kerékbe”?*

– Nem az akasztói tájon élek, és itt nem csupán az akasztói tájról van szó, hanem a hozzám kapcsolódó jánosalmi, a kecskeméti vagy éppen a lakiteleki tájról, vagy mondhatnám azt is, az egész Kárpát-medencéről! Én több évtizede ebben az említett szűkebb hazában élek, naponta itt is halok, és teszem a dolgomat jól vagy rosszul, ezt ítéljék meg mások. Teszem a dolgomat, mert – szerencsére – ez a sors adatott nekem, ez a sors „vetett ide”, és az akasztói születésű Kiss Benedek nagyon hiányzik innen! Ezt próbáltam megfogalmazni ebben a pár verssorban, hogy hiányzik, kevesen vagyunk, és jó len-

ne, ha ő is itt lenne, erősíthetnénk egymást. A több évtizedes kiadói-nyomdai ténykedésem során 270-nél is több könyvet adtunk ki eddig, a rám szakadt szellemi terhet el kell bírnom, nem tehetek mást. Gyorsan „fel kellett nőnöm” hozzá, és mostanában már mindenki belém kapaszkodik, pedig én sem tudok mindig csodákat tenni. Ma már egyre több ismert író szeretne nálunk megjelenni, ennél nagyobb elismerés nem kell! A munkatársaimnak sűrűn szoktam mondogatni, hogy csoda csak akkor van, ha megteremtjük!

– „Új barbárok jönnek örült buzgalommal” – int a veszélyre Ön a Balassi Bálint éneke 2015-ből című költeményében. A borunkban fürdő, alattomban házunkba költöző vandalizmus ellen hogyan védheti meg a közösséget a lant és a kard?

– Sajnos, úgy látom, ma már mindkettő kevés ehhez. Ez az említett vers 2015 nyarán íródott, amikor még alig érezte a többség, hogy nagy baj lesz! Itt jelenleg ma már Európa haláltusája zajlik, de ezt sem akarják észrevenni az érintettek, ehhez asszisztálnak mosolyogva az EU senki által meg nem választott kéretlen vezetői, csak mosolyogva osztogatják sorozatban a pofonokat egy-két „renegát” ország felé, szinte már passzióból. Ez azért vicc! Rá fog fagyni az arcukra a mosoly nagyon rövid időn belül! Amikor Európa lakossága kisebbségbe kerül majd a bevándorló muszlim lakosság miatt! Én ezt az állapotot már nem szeretném megérni! Csak az utódainkat sajnálom...

(Európa haláltusája zajlik. <http://www.nemzetiforum.hu/index.php?id=europa-halaltusaja-zajlik>)

BEVEZETŐHANGOK

Péter Csaba

főszerkesztő (Gyergyószentmiklós)

„Szorítsa meg Dancs Rózsa kezét”

„... szorítsa meg Dancs Rózsa kezét, s mondja neki, hogy sokat tanultam a szavaiból, nagyra értékelem, amit nőként, édesanyaként végigcsinált, felnézek arra, ahogyan »rajzolva« ír a regényében, és minden elismerésem, amit húsz év távlatában tett a kanadai magyarokért, székegyekért, a gyönyörű magyar szavak megőrzéséért, a velünk összekötő hídszerep vállalásáért és teljesítéséért. Ha majd Rózsának megfogja a kezét, mondja a szemébe: szívemből kívánom, hogy még sok-sok éven át tehesse azt, amihez kedve, ereje van, azt, ami neki elégtételt nyújt.

Páskándi Géza: NEM IGAZ!

Nem igaz, hogy a rács a rabság,
hanem az ígás szolga-szégyen,
hogy csövön kopogsz és ülsz a priccsen,
mert táviród, se könyved nincsen,
az atomszázad közepében.

Nem is a rácsban van a rabság,
hanem az ember szégyenében,
hogy poklokra szállott az Éden.
Ki tudja, hányszor kaszabolta
kis zsuppjainkat tatár-horda,
vityillónk omlott szellőtől gyakran,
de áll időn át moccanatlan
börtönök béna rendje.

Nem is a rácsban van a rabság,
hanem a gondolatban,
belül a szürke agyban
felismerés, ó már te ködlesz,
hogy amíg vályogot vetsz,
azt hiszed, házad épül,
ámde végül
az is bitorló börtönöd lesz.

Nem is rácsban van a rabság,
a kintiekre gondolásban.
akik ölelnek és aratnak -
nem a rácsban, hanem a gondban,
hogy a rabok, jaj, kint maradtak.
Nem is a rácsban van a rabság,
hanem hogy ember lehull,
s így kell, hogy éljen,

s így kell, hogy éljen,
szűkölve féljen,
munkátlanul.
Tunyuló észre, s ölbe tett kézre
ítéltetett,
ő, aki földből,
Isten javából,
izmos erőből,
munka porából,
úgy vétetett.

Nem is a rácsban van a rabság,
nem is a hajtépésben,
céltalan sok lépésben,
falhoz forduló imában,
nem is a múltban és a mában,
okoskodásban, a kerekben,
nem is az idegingerekben,
hanem az indulatban
felugró vad tudatban,
hogy jaj, az a boldog, aki tudatlan!

Nem is a rácsban, nem a falakba
vágyunkkal vésett nőalakba',
hanem szép eszünk tengelyében,
ekörül forgunk este, délben
s ez a bolyongás el sose ül.
Rabság helyett nem a szabadság,
hanem a szebbnek tűnő rabság
csalogat minket már egyedül,
s a hitetlenség tengelyére,
mint könnyű légy a lágy fogóra
ráragadunk, s nincs olyan óra,
hogy ne donognánk - jövőtlenül!

KÖSZÖNTŐÍRÁSOK

Csibi Balázs

a Kőrösi Csoma Sándor Program torontói ösztöndíjasa
(Budapest)

Állócsillag a magyar kultúra egén

1998-ban egy budapesti általános iskola harmadik osztályos kisdíákjaként a gyermekversek cserfes rímeivel ismerkedtem. Nagy célokat tűztem ki magam elé: a „hogyan képzelem magamat felnőttként” tematikájú fogalmazásban egy Amerikában dolgozó csillagászként írtam le magam. És csak most, e sorok írásakor döbbsentem rá, mennyire jó diagnózist állítottam fel. Az írásztalom fölé hajolva bizonyára a kilencvenes évek tudományos-fantasztikus űrutazós filmjei adták az ihletet, húsz évvel később mégis galaxisok szakavatott vizsgálója, ismerője és résztvevő alkotója lettem.

A vizuális kommunikációs és grafikai tervezési oklevelemmel a kezemben ugyanis egy különleges és felemelő expedícióba kezdtem bele: egy kulturális expedícióba. Az Óhazától távol, a messzi Amerikában, a tengerentúli magyar diaszpóra kulturális lapjánál, a Kalejdoszkópnál kezdtem dolgozni. Dancs Rózsa alapító-főszerkesztő egy olyan egyedülálló kommunikációs missziót képvisel a kétnyelvű folyóirat most már két évtizedes szerkesztésével, amely példaértékkel bír.

A Kőrösi Csoma Sándor Program keretében már sok éve érkeznek fiatalok a Kalejdoszkóphoz, így kerültem én is a laphoz. Fontosnak érzem, hogy a digitális korszakban, a McLuhan-galaxis legfényesebb időszakában, a tömegkultúra minden korábbinál nagyobb térnyerése idején dolgozhatok egy olyan folyóirat megjelenésén, amely a kanadai-magyar irodalmi magaskultúrát hivatott reprezentálni. A nyomtatásban megjelenő Kalejdoszkóp élteti a Gutenberg-galaxist, a lap online megjelenése pedig – amellyel 2017 óta én is foglalkozom – a McLuhan-galaxis részesévé is teszi a lapot. Ezeknél a kommunikációs értelemben vett galaxisoknál azonban még fontosabb az a kulturális misszió, amit minden egyes lap közvetít: a magyar kultúra egén fénylik a Kalejdoszkóp állócsillaga. Szakmai pályafutásom mérföldkövének tekintem a folyóiratnál munkával töltött időt.

Most, 2018-ban, két évtizedes múlttal a folyóirat háta mögött, útnak indíthatjuk a következő „fejezetet”. A visszazámlálást megkezdhetjük: 20, 19, 18, 17, 16, 15, ... 3, 2, 1... Indulhatunk! Jó utat kívánok a következő húsz évhez a Kalejdoszkóp-galaxisba!

Chief Dan George: My Heart Soars

The beauty of the trees,
the softness of the air,
the fragrance of the grass,
speaks to me.

The summit of the mountain,
the thunder of the sky,
the rhythm of the sea,
speaks to me.

The faintness of the stars,
the freshness of the morning,
the dew drop on the flower,
speaks to me.

The strength of fire,
the taste of salmon,
the trail of the sun,
And the life that never goes away,
They speak to me.
And my heart soars

Csibi Krisztina

igazgató, Magyarság Háza (Budapest)

Köszönöm munkátokat!

A minden magyar összetartozását jelképező Magyarság Házát elindulásunk óta megtiszteltek a Kalejdoszkóp folyóirat megküldésével – így mi is folyamatosan tanúi lehetünk fáradozásaitoknak, annak az elismerésre méltó, elkötelezett munkának, amit anyanyelvünk, kultúránk, hagyományaink megőrzése, de főképp irodalmunk és művészetünk népszerűsítése és terjesztése érdekében immáron húsz éve lankadatlanul végeztek. Nagy és komoly, felelősségteljes szolgálat ez az anyaországtól több ezer kilométernyi messzeségben, amiért idehaza mi is csak köszönetet mondhatunk Nektek. Köszönjük áldozatvállaláson alapuló tevékenységeketek!

A magam, illetve a Mátyás király-emlékévet koordináló Magyarság Háza nevében külön köszönöm a lap 2018. július–augusztusi Mátyás király tematikus kiadását! Nem mindennapi pillanata és színfoltja ez az emlékévnek, hiszen a televíziók, rádiók, nyomtatott sajtóorgánumok, online felületek, közösségi oldalak eddigi nem kevesebb, mint ezrenyi híradása közepette most először látunk példát arra, hogy egy folyóirat teljes egészében, ráadásul megnövelt oldalszámmal, Mátyás királynak és az emlékévnek szenteli egyik lapszámát. Azt remélem, hogy ezek a hasábok még több emberhez viszik közelebb az igazságos uralkodó emlékét és üzenetét, még többen kapnak kedvet Hunyadi Mátyás életének és életművének alaposabb megismeréséhez.

Köszönöm, hogy az emlékévbe mindezekben túlmenően rendezvényekkel is bekapcsolódtatok. Biztos vagyok abban, hogy a Diaszpóra Tanács idei ülésén nagy örömmel tekintünk majd vissza közös, Mátyás király személye körüli törekvéseinkre és megvalósításainkra, mint ahogyan tettük azt a korábbi években is egyéb munkáinkkal kapcsolatosan.

Fontos ez a misszió: közeli és távoli történelmünk értékeinek feltárása és továbbadása, mert – ahogy azt Széchenyi Istvántól megtanultuk –, „A múlt ismerete nélkül nem lehet jövőt építeni”. Mi pedig mindannyian jövőt akarunk építeni, és ameddig vannak erre elkötelezett személyek, közösségek, intézmények, folyóiratok, ünnepi alkalmak, addig ez sikerülni is fog.

Gratulálok nektek, a kiadó és a szerkesztőség vezetőinek, minden külső és belső, közeli és távoli munkatársának, és kívánok további sok erőt vállalt küldetésetek teljesítéséhez!

Reményik Sándor
Az ige

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhítattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek,
A nyelv ma tündérvár és katakomba,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!

E drága nyelvet porrá ne törjétek,
Ne nyúljon hozzá avatatlanul
Senki: ne szaggassátok szirmait
A rózsafának, mely hóban virul.
Úgy beszéljen ma ki-ki magyarul,
Mintha imádkozna,
Mintha aranyat, tömjént, myrrhát hozna!

És aki költő, az legyen király,
És pap, és próféta és soha más,
Nem illik daróc főpapi talárhoz,
S királyi nyelvhez koldus-dadogás.

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,
Ki borát issza: Élet borát issza,
Előre néz s csak néha-néha vissza -,
S a kelyhet többé nem engedi el!

Czoborczy Bence

főszerkesztő, Életünk - Az európai magyar katolikusok lapja (Budapest)

„... minden szempontból testvérlapnak tekintjük”

Szeretettel köszöntöm az európai magyar katolikusok lapja, az Életünk nevében a húszéves Kalejdoszkóp folyóiratot! A Kanadában immár két évtizede megjelenő újságot minden szempontból testvérlapnak tekintjük, hiszen mindkét orgánus az anyaországtól távol élő magyarságot kívánja szolgálni. Közös célunk és feladatunk, hogy minden egyes lapszámmal a szülőföld egy darabját nyújtsuk át olvasóinknak, s a Krisztus felé vezető úton segítsük előrehaladásukat. A Jóisten áldja meg a szerkesztőket, a kiadót és a lap valamennyi olvasóját! Kívánom, hogy még sokáig végezhessek értékes munkájukat!

*„Nekem áldott az a bölcső,
Mely magyarrá ringatott”
(Arany János)*

Elismerő oklevél

melyet a torontói Kalejdoszkóp kulturális folyóirat
alapításának 20. évfordulója alkalmából nyújt át

a lapot kiadó Kalejdoszkóp Hagyományőrző Klub elnöke, Telch György és
a lap főszerkesztője, Telch-Dancs Rózsa részére

*a diaszpórában a magyar anyanyelv ápolása, kultúránk, hagyományaink
megőrzése és terjesztése, a tengerentúli magyarság kulturális
elszigeteltségének megszüntetése, az elvándorolt honfitársainkban a
magyarságtudat ébren tartása, nemzeti értékeinknek a magyarul már
nem beszélő második, harmadik nemzedék tagjaival való
megismertetése, az óhaza és a diaszpóra között szellemi-kulturális híd
építése, valamint az idegen ajkú többségi társadalom figyelmének az
egyetemes magyar nemzeti értékekre való ráirányítása érdekében tett
erőfeszítéseiért – de legfőképpen a folyóirat keresztény hitünk alapjaira
való helyezéséért, a vallásos tartalom hangsúlyozásáért,
történelmi egyházaink felé tanúsított nyitottságáért*

Czoborczy Bence
főszerkesztő és felelős kiadó

Devecsery László

író, költő, rendező (Szombathely)

Kaleidoszkóp, KALEJDOSZKÓP

Kaleidoszkóp: optikai játék. Szimmetrikusan elhelyezett tükrök, amelyek megsokszorozzák a benne lévő színes világdarabkákat, mindig más és más képeket kínálva a betekintőnek. Újabb s még újabb varázslat születik. Kalosz, eidosz, -szkóp, vagyis „szép formákat néző” gondolat születik a görög eredetű szó összetételéből.

Gyermekkorunk kedves emléke, amikor, akár a tengerészek, belenéztünk, mint egy távcsőbe: színek és formák játékát láthattuk. A szép formák és színek alkalmilag gyönyörködtetnek bennünket. Ez önmagában kevés: csak szín és forma, csak szín és játék, csak forma és játék, csak szín és forma játéka; mélység és meghatározó tartalom nélkül. Csupán játék! A KALEJDOSZKÓP nem játék: szín, forma, tartalom és esztétikai mélység! Amikor beletekintünk, mindig más értéket találunk benne, megjelent számonként kínálva a csodákat: főként a magyar nyelvet, ezzel is kifejezve belső identitásunkat. Ugyanakkor az otthont adó országnak is kifejezi tiszteletét az angol nyelvű oldalakkal.

A *Kalejdoszkóp*: Rózsa (s persze Gyuri is), meg fordítva: Rózsa a *Kalejdoszkóp*! Egyik sincs a másik nélkül! A Kaleidoszkóp szűk csőbe zárja sajátos látványvilágát. A MI *Kalejdoszkópunk* ellenben kitágítja irodalmi-művészi világunkat.

A *Kalejdoszkóp* Rózsával, a kanadai magyarokkal együtt afféle hazatekintést is lehetővé tesz egy-egy magyarországi alkotó meghívásával. Egy novemberi, már lombtalan, télbe hajló reggelen én is így szállhattam repülőre, hogy beteljesüljön a régi álmom: Kanada! Óceántól óceánig láthatták, hallhatták a gyerekek a Varázskendő, túl az Óperencián című interaktív műsoromat, illetve szólhattam a felnőttekhez is. Csodálatos karácsonyi ajándékkal térhettem haza: a *Kalejdoszkóp* oldalain, magyar és angol nyelven, az én verseim is köszöntötték a közelgő ünnepet. (Többször álmodtam már arról, hogy visszatértem.)

A *Kalejdoszkóp*: szín, forma és esztétikai mélység.

Isten éltesen Rózsa! Boldog születésnapot, *Kalejdoszkóp*!

Devecsery László és Dancs Rózsa Torontóban (fotó: Kralovánszky Balázs)

Devecsery László: Beköszöntő

Tarisznyámban verset hoztam,
szórolt szót bogoztam:
nem más ez, mint verses játék:
gyerekeknek vers-ajándék!

Dobos Marianne – Kabdebó Lóránt
(Budapest/Miskolc)

Kalejdoszkóp-est a Párbeszéd Házában

Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetes, költő, szerkesztő, a Párbeszéd Házának vezetője korábban hosszabb ideig Kanadában dolgozott. Most, hogy látogatóban itthon tartózkodott a torontói magyar és angol nyelvű, kéthavonta megjelenő folyóirat szerkesztője, Telchné Dancs Rózsa, a valaha Erdélyben keserves sorsot megélt író, meg akarta mutatni neki a vendéglátó jezsuita szerzetes, hogy legalább száz ember jelen lesz a folyóiratot bemutató esten. Nagy sikerről számolhatok be: többen lettünk közben ennél. Közben – mert amikor hirdette volt, óriási felhőszakadás, dörgés-villámlás próbálta eltéríteni, otthon tartani a készülődőket. Nem sikerült ennek a viharoknak sem. Ki így, ki úgy, de megérkeztünk – megtelt a nagyterem. Ennyire telítetten nagyon ritkán láttam még e termet. (Legutóbb a Ginastera Dél-Amerikai zeneszerző 100. születésnapjára rendezett sorozat nagyszerűen kitűnő hatodik rendezvényén, a Ginastera és Bartók gitár és zongoraesten a kezdetén négyen, utóbb ha tucatnyian jöttünk össze. Mondhatom, veszteségére azoknak, akik nem jöttek!)

Akkor valami varázsa kell legyen ennek az estének! Mi is lehet ez a varázsos vonzású, szép küllemű folyóirat? Kapcsolatteremtés az óhaza, a Trianonnal szerteszakított Kárpát-medence és az Újvilág valahai menekültjei között. Mint felkért hozzászóló, magam éppen ennek a kapcsolatteremtő feladatnak a lényegét próbáltam magyarázni. Két ilyen folyóiratot ismerek: a Délvidéken megjelenő, Bata János szerkesztette Aracsot és a Torontóban a Telch-házaspár által szerkesztett *Kalejdoszkópot*. Mindkettő oda-vissza teljesít szolgálatot. Beszámol a helyi szellemi erőfeszítésekről, múltiról és jelenről, ugyanakkor számukra szemlézi az ottani érdeklődés szellemében a hazai teljesítményeket. Megismertet és visszaigazol. A *Kalejdoszkóp* ráadásul az Újvilág nyelvén fogatkozó magyarságáról is hírt ad. Számukra, a nyelvüket felejtőknek is beszél. Ha kell, angol nyelven. Csalogat és visszacsalogat. Ennyiben pedig egyedülálló jelenség.

Maga a folyóirat címe a mai helyesírást ismerőknek furcsán jelenik meg. De ragaszkodik annak a lexikonnak az írásmódjához, amelyik még az egységes Kárpát-medence világában keletkezett. A ma is nagyra becsült Pallas Lexikon ezt a szót ekként írja. És az Újházában Dancs Rózsa a bürokrácia ellenében is ragaszkodott mindvégig a XIX. századi helyesíráshoz. Győzött. Diadalával: emlékeztet. Az összetartozásra. Kik töltötték meg ezt a nagy termet? Fővárosi olvasók mellett hazai vidéki olvasók és szerzők, valamint erdélyi érdeklődők. Dancs Rózsa a szívükhöz tudott szólni: megismertette űzött vad sorsát a valahai Erdélyben. Veszélyeztetett gyermekekkel, egészségügyileg megzsarolt anyával. És döbbenjünk meg: a zsaroló magyar férjjel és apával. Ritka (?) menekülésre késztető helyzet.

Ezt ki kellett mondania, el kellett beszélnie. És kapcsolatokat keresni a hasonlóan kiszolgáltatottakkal. A *Kalejdoszkóp* a megszenvedett múlt jogán él és éltet megújuló kapcsolatokat. Az est Sajgó Szabolcs otthont adó jóvoltából összekötötte a betegségéből éppen gyógyuló valahai kanadai magyar nagykövet barátunkat, a Bécsből hazalátogató, műsort szerkesztő mediátort, az erre az alkalomra a hosszú oda-visszautat vállaló ausztráliai magyar média szervezőjét, szerzőjét, vidéki költőket, hazai népszerűséget lassan kiharcoló költőket.

Jó volt ezen az estén együtt lenni ebben a teremben. Beszélgetni, összekapcsolódni.

Erre a nagyszerű estre emlékezve meghatottan köszöntjük most huszadik születésnapján ezt a nemzetközileg életre kelt csodát, a *Kalejdoszkópot*. Jó tudni, hogy léteznek, hogy élnek és tartják a kapcsolatot az óhaza olvasóival. A Jó Isten áldását kérjük rájuk, akik a keresztény hagyományok szentségét őrzik létükkel. Példázatot teremtve, mindnyájunk keresztény hagyományát tudatosítva. Visszasugározva az óhaza olvasói számára. Köszönjük a belőlük sugárzó megerősítő erőt.

Fehérvári Lilla

előadóművész (Budapest)

A közös gyöngyhalászatért örökre hálás vagyok

Kaleidoszkóp. Színes gyöngyszemek. Kaleidoszkóp. Színes gyöngyszemek alkotta változatos formák. Kaleidoszkóp. Színes gyöngyszemek alkotta esetleges és változatos formák. Kaleidoszkóp. Színes gyöngyszemek alkotta esetleges és változatos, harmóniába rendeződő formák.

Húsz év. A világ hány pontján forgatjuk! Egyazon időben ugyanazt forgatva mennyi és mennyi varázslatot élünk át! Ez titok. Ez a pillanat művészete.

A kaleidoszkóp rendszere önmagát frissíti. Mozgatni kell! Bele kell nézni. Sosem válik unalmassá. A variációs lehetőségek igen gazdagok. A gyöngyszemek nagy műgonddal vannak kiválasztva. A szerkezet tökéletesre csiszolódott. Forgassuk és forgassuk! Ott a csoda!

Kedves Rózsa és Gyuri! A bennetek munkáló Szeretet mindig a remény és az igaz fény felé fordította életeteket. Ebben inspiráló létezni. Egy kis helyet, hogy kaphattam nálatok, a közös gyöngyhalászatért örökre hálás vagyok!

Szeretettel és imával:

Fehérvári Lilla

Sándor Weöres: Hungarians

translated by Edwin Morgan

Weöres Sándor: Magyarok

Ezer évig a Duna partján ültem és sírtam. Ekkor egy iszapgöröngy a talpam alatt megmozdult síkosan, varangyos sár, fölém hajolt és szeliden köszöntött:

-Nézz rám! Megismered önmagad?

Tövises folyószegélyen az éles napsugár kegyetlen aratásában és a vacogtató ködben, a fényességben: lábam alatt hevert susogva, habok holt terhe, vállról levetett zsák, és meg se pillantottam; mellettem asszonyom már szinte sátrat vont fölénk, de csak mi láttuk, s a parti homokból lángost sütött, amíg pásztorkutyám, fekete-hímes sárga lárvában, mint egy örök isten, a változó holdra kiáltozott, fölöttem Esztergom s Visegrád kö-melle dörgött, Szentendre tarka népe zsvajgott, s a Naphegyen áldozó kelták, római jövevények, dobogó patkók, Vu-vang, Frauendienst, Rinascimento, a Rózsák apjának türbéje, acélhidakból szőtt Budapest, mind álmomban vonultak el, mert ébren se hittem a szememnek - de akit ezer évig meg se pillantottam, most íme fölém hajolt, arca helyén homály s a habok sarló-csapásai, semmi más, és méginkább sírtam, mert - úgy véltem - eleven vérből fakadtam, mint az állatok. Kézen fogott, vezetett minket: a barnán füstölő révlámpák partrabukó piros idomait csipkésre hasogatta kis csoportunk.

A lerombolt híd tövén a kompot sötétben értük el.

A thousand years I sat on the bank of the Danube and wept. Then a clump of mud moved under my feet, slithering, a mud frog, leant over me and quietly asked: 'Can you recognize yourself? Look at me!'

The riverbank was thorny, with its relentless harvest of spiky sunshine and shivery fog and light; it lay whispering at my feet, a deadweight of froth and foam, a sack shouldered off, and I even failed to notice; beside me, my woman had just set up a tent over us, not that anyone else saw it, and she baked doughnuts from the sandbank, while my collie, in a black-striped yellow grub, shouted like an immortal god at the phases of the moon, above me. the stony breast of Esztergom and Visegrád was roaring, the jazzy throng, Szentendre was in full cry, and the Celts offering sacrifices on Naphegy, invaders from Rome, horseshoes clattering, Vu-Vang, Frauendienst, Renaissance, the tombstone of the Father of the Roses, Budapest woven of steel bridges, all passed in my dream, since how was I to believe my waking eyes - but what it was I missed for a thousand years now leant over me, its face replaced by a cloud, by hammer and sickle of froth and foam, by nothing else, and I wept even more, since I was sure I had living blood in my veins, like the animals. It held my hand, led us out: our little group was clad in the red shapes of the smoky brown harbour lamps which made a frill as they wavered over the bank.

We reached the ferry at the end of the broken bridge in the dark.

Frigyessy Ágnes

Szalézi Szent Ferenc-díjas újságíró, fotóriporter,
a Budapesti Székely Kör elnöke (Budapest)

Áldjon meg Téged az Úr! –

A Torontóban élő Dancs Rózsa köszöntése

Kedves Testvéreim! A média kommunikációs lehetőségeinek hihetetlen növekedése és fokozódó elérhetősége rendkívüli módon magával hozza nem csupán az egyén, hanem a családok életének gazdagodását is. Ugyanakkor napjainkban új kihívások előtt is állnak a családok, amelyek számára a tömegtájékoztató eszközök oly különböző és gyakran ellentétes üzeneteket közvetítenek... II. János Pál pápa 2004-ben a kommunikáció 38. világnapján fogalmazta meg e ma is aktuális gondolatokat! Majd így folytatta: Minden kommunikációnak van erkölcsi dimenziója. Maga az Úr Jézus mondta, hogy a szív gazdagságából szól a száj (vö.: Mt 12,34–35). Az emberek által kimondott szavak és a hallani kívánt üzenetek által növekszik vagy csökken a kommunikáció erkölcsi nagysága. Ezek a fantasztikus gondolatok Dancs Rózsa tengeren túl élő kommunikációs szakember, a Kalejdoszkóp magyar–angol kulturális folyóirat főszerkesztőjének köszöntése kapcsán jutottak eszembe.

Nagy felelősség hárul a médiaszakemberek szolgálatára, akik közül mi, magyarok a magyar nyelv, az édes anyanyelv ápolásával és használatával építjük vagy romboljuk kultúránkat, hagyományainkat. Dancs Rózsa a nagy nyelvépítőink közé tartozik!

Rózsát a Jóisten Erdélyből Magyarországra, majd egy új kontinensre, Amerikába, Kanadába vezette. Rózsa Torontóban is megállta a helyét, s a magyar nyelv és kultúra őrzésével a tengerentúli magyarság egyik kiemelkedő „oszlopává” vált.

A húsz éve alapított Kalejdoszkóp folyóiratot jórészt az előfizetők tartják fenn. Rózsa korábbi nyilatkozata szerint:

„Az olvasók szeretik a Kalejdoszkópot. Majdnem minden lapszámban talál valaki valami kedvére való olvasnivalót, gyakran kérnek – különösen idősebb előfizetőink – egy-egy régen hallott-tanult verset, elbeszélést. Mások az otthoni kulturális híreknek örülnek, annak, hogy bár térben távol vagyunk a szülőföldtől, valamennyire eligazodhatnak az óhaza irodalmi és kulturális életében, de hálásak azért is, hogy megismerhetik a kanadai, észak-amerikai alkotókat, a környezetünkben élő tehetségeinket. Sok magyar művész, író, költő, sportoló, tudós van a diaszpórában, akik a kenyérkereset hétköznapijai mellett értékeket hoznak létre. Nagyon sokszor a Kalejdoszkóp ismerteti meg őket a kanadai magyarokkal és ad hírt róluk az otthoniaknak is. Arról, hogy nemzeti értékeink tökéletes fordításban kerüljenek az angol nyelvű olvasó kezébe, a férjem, Telch György gondoskodik, ő ugyanis anyanyelvi szinten ismeri és használja az angolt. Többnyire ő fordítja a magyar szövegeket angolra, az angolt pedig én ültetem át magyarra.”

Dancs Rózsa több évtizedes sajtóapostolkodás után tudja, mire vállalkozott. II. János Pál pápa 1987-ben így szólt a média szakembereihez Los Angelesben: „A médiaszakemberek páratlan lehetőség birtokában munkálkodnak. A kommunikáció területén dolgozók valójában olyan szellemi hatalom szolgálói és munkásai, amely az emberiség örökségéhez tartozik, mely azért van, hogy az egész emberiséget gyarapítsa.”

Rózsa távol él tőlünk, mondhatnánk a világ másik felén. Mégis összeköt bennünket a drága magyar anyanyelvünk. Kányádi Sándor erdélyi költővel együtt valljuk: „Egyetlen hazánk van: ez a magyar nyelv.”

Drága Rózsa! Isten éltesse, a Jóisten egy Hazában, magyar kultúránkban, égi és földi szeretetegységében, éljünk akár Háromszéken, Budapestén, Temesváron vagy épp Torontóban!

Horváth Gábor Miklós
 költő, író, újságíró,
 az Újnyugat Irodalmi Kör alapító tagja,
 (Budapest)

Nyilvános tépelődés egy folyóirat születésnapján

Gyanítom, már nem is folyik hagyományos értelemben vett szerkesztőségi munka napi-, heti- és havilapoknál, amit valamikor annyira szerettem, hogy boldogan jártam be a munkahelyemre az Osvát utcába az újraindított Pesti Hírlaphoz (az egyik szerkesztője Lázár Ervin volt!) vagy a Blaha Lujza téri – azóta eltüntetett – épületbe, az Estibe. A közeli New York Kávéházhoz – akkor Hungáriának hívták – kapcsolódik első és egyben az egyik legmeghatározóbb élményem is: ebben a patinás palotában működött az Új Tükör szerkesztősége. Itt fogadott szobájában a főszerkesztő-helyettes, Fekete Sándor egy ifjú titánt, akinek az érdekében senki sem szólt, de aki úgy érezte, hogy írásai önmagukért beszélnek. És mint a mesében, a Szerkesztő úr azonnal olvasni kezdte a közlésre szánt írásaimat (elképzeltet-e ma ilyesmi?), mi több, kijelentette, hogy az egyik novellám a lehető legrövidebb időn belül meg fog jelenni. Így is történt. 1984-et írtunk.

Szépen indult tehát minden, aztán szépen is folytatódott. Újságíró lettem. Szerettem a kollégáimmal, feletteseimmel beszélgetni a tervezett cikkeinkről, a megjelentek eredményeiről, hibáiról. Rengeteget tanultunk ezekből a beszélgetésekből, de hasznát látta a kedves olvasó is, hiszen egyre színvonalasabb újságot vehetett a kezébe.

Aztán egyszer csak megszűntek a szerkesztőségek. Ez nagyjából olyan, mintha minden állatkertből szabadon engednék a lakóikat. Mit tehet egy láma a Nagykörúton? Amit az újságíró szerkesztőség híján. Elkallódik. Illetve... Ilyenkor jönnek a váratlan találkozások, szívszorító egymásra találások. Dancs Rózsa írásait, megrázó élettörténetét ismertem, de személyesen nem volt szerencsém találkozni vele. Egy közös ismerősünknek köszönhetően mégis sor kerülhetett egy kellemes beszélgetésre. Szó szót követett, és amikor Rózsa megtudta, hogy verseket írok, azonnal előbújt belőle az érdeklődő, érzékeny szerkesztő. A beszélgetés ezután verselemzéssé alakult, Rózsa hangosan olvasta soraimat, hogy jól értelmezi-e. Én pedig, ahogy Kosztolányi Hajnali részegség című remekművében írja: „Szájtátva álltam, s a boldogságtól föl-fölkiabáltam.” Hát léteznek még szerkesztők? Léteznek még emberek, akik önzetlenül, időt, fáradságot nem mérlegelve, örömmel „szakmáznak”, fedeznek fel új kollégákat, művészeket és lehetőségeikhez mérten igyekeznek mindent megtenni értük? Léteznek! Dancs Rózsa közéjük tartozik.

Horváth Gábor Miklós

ősz

szeretném az őszt ha lenne de már nincsen
 szeretném a csendesedő folyópartot
 a lágyabb napsütést a harsány nyaralók
 eltakarodását az erdők mélyéből
 a természet készülődését a télre
 a pihenni vágyó növények állatok
 halk motozását álmos pillogásait
 de az ősz már csak az emlékeinkben él
 a szekrénybe akasztott ballonkabátról
 tudjuk hogy létezett valamikor néhány
 évvel ezelőtt egészen biztos hogy még
 úgy gondoltuk nem a tél jön a nyár után

tél

kemény telet várok hóval jéggel faggal
 kibírhatatlan északi széllel ami
 igazi erőpróba a magamfajta
 lellezős számítógép szelídítőnek
 vagy én vagy a tél most valamelyikünknek
 felül kell kerekednie a másikon

Vitéz Jámbor János

író, az Eudoxia 20 Alapítvány
alapító ügyvezető titkára, (Dunakeszi)

Ő is a mi lányunk

Dunakeszin a Bágyikó Magánkönyvtár alkotó könyvtárrészlegének olvasótermében számos író-olvasótalálkozó zajlott, hogy csak a József Attila-díjas Vári Fábián Lászlót és Pósa Zoltánt, az Árpád-díjas Dancs Rózsa és az erdélyi költőlegáció tagjait, Buzás Jánost (Csíkszereda), Ferencz Imrét és Tófalusi Zoltánt (Marosvásárhely) emeljem ki.

Dancs Rózsa 2010 novemberében tizennégy alkalommal találkozott az európai olvasóközönséggel, köztük az Eudoxia 20 Alapítvány fenntartásában működő Bágyikó Magánkönyvtárban is.

2010. november 13-án, miután Vencser László atya megálldotta a könyvtárat, Varga Gabriella azzal kezdte a mondandóját, hogy micsoda nagyszerű rendező a Jóisten, hogy Dancs Rózsa azok között (Wittner Mária, Antal Attila, Cser Lajos, Fecso Péter, Jámbor János) és ugyanazon a helyen van, ahol az említettek által összehívott válságstáb a tiszaujlaki iskola újjáépítésének befejezését elősegítő ült össze.

Itt fogalmazták meg a résztvevők azt a felhívást, amely az iskola befejezéséhez, illetőleg a magyar ajkú oktatás megvédéséhez szükséges pénz összegyűjtését volt hivatott szolgálni. Ezt megelőzően, amikor Varga Gabriella felhívott telefonon és megkérdezte tőlem, hogy rendezhetnének-e a *Bágyikó Magánkönyvtárban* egy könyvbemutatót Dancs Rózsa írónak, a *Kanadai Magyar Kultúrközpont* akkori sajtóigazgatójának, a *Kaleidoszkóp* magyar-angol kulturális folyóirat kiadó-főszerkesztőjének, azt válaszoltam, hogy természetesen, hiszen ő is a mi lányunk.

Mi jól ismerjük őt, sőt nagyon hálásak is vagyunk neki, mert a *Kaleidoszkóp* több kiadásában – például a 2006/1–2. téli számában is – közzétette a tiszaujlaki iskola javára szervezett gyűjtéssel kapcsolatos felhívásunkat, jelentősen hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy rekordsebességgel összejött a felújítási munkálatok befejezéséhez szükséges pénz, ami lehetővé tette, hogy az ukrán állam nem tudta rátenni a kezét az iskolára, így az megmaradhatott magyar tannyelvűnek.

Azzal a *Kaleidoszkóp* folyóirattal állt Dancs Rózsa a tiszaháti kárpátaljai magyarok ügye mellé, amely Észak-Amerika egyetlen ilyen jellegű, magyar nyelvű, kéthavonta megjelenő, Szervátiusz-díjjal kitüntetett kulturális lapja. Szerkesztősége a kanadai Torontóban van. Angol fordításokat is közöl, így a többségi nyelven beszélők is olvashatják, nemcsak az amerikai magyar diaszpóra, hanem a világ magyarságának híreit, kulturális értékeiről és eseményeiről szóló beszámolóit, eredeti műveiket, tanulmányokat: egyszerűen mindent, ami a magyarokról szól. Az ottani magyarok kimagasló színvonalat követő az összmagyarság irodalmi, kulturális, tudományos

munkásságára odafigyelő folyóirata ez. Amikor bemutatta Dancs Rózsa a dunakeszieknek a *Kaleidoszkópot*, akkor derült ki a lapnak egy különlegessége, mégpedig az, hogy a magyar nyelvű folyóirat a Pallas Nagy Lexikon helyesírását követi.

Még ugyanabban a hónapban, 2010. november 27-én Dunakeszi-Alagon, a Szent Imre téren díszvendége volt Dancs Rózsa az ott emelt Árpád-emlékmű avatónapjainak. Majd' öt év múltán ugyanazoknak a dunakeszieknek az ügye mellé állva képviselt igazi magyar értéket. Árpád fejedelem magyarokat összetartó elementáris erejét, amely történelmi emlékezetként megnyilvánult itt Dunakeszin emlékmű alakban, mutatta az akkori Kanadai Magyar Kultúrközpont ötszáz főt befogadó színháztermének egyik falán az Árpád nagyfejedelem vezette honfoglalás óriásméretű ábrázolásban, Dancs Rózsa munkásságában pedig irodalmi díj formájában (Vaddisznók törték a törökbúzákat című kötetét az Amerikai Egyesült Államokban működő clevelandi Árpád Akadémia I. díjjal jutalmazta).

A Bágyikó Magánkönyvtár kisgalériájának zászlósa előtt szerény személyemnek adott interjújában arra a kérdésre, hogy hogyan éli meg kanadai magyarként a nemzeti összetartozás élményét, a határokon átvélt nemzetegyesítés programját, a *Kaleidoszkóp* kiadó-főszerkesztője, a pár nappal korábban, 2010. november 5-én a hat év után összeült Magyar Állandó Értekezleten a kanadai magyarokat képviselő Dancs Rózsa a következőket válaszolta: „Én sohasem érzem magam csak kanadai magyarnak, hanem egyszerűen magyarnak. Az én magyarságomban a csonka haza és az azt körülvevő részek együtt jelentették mindig is a magyar nemzetet. A MÁÉRT-en sem csak a kanadai magyarokat képviseltem, hanem szülőhazámat, erdélyi honfitársaimat is. Amióta a nemzetegyesítés kormányprogram lett, azóta bizakodóan nézek a jövőbe. Azon nagyon sok múlik majd, hogy mit tesz ennek érdekében az új kormány. A MÁÉRT-en minden politikai párt azt nyilatkozta, hogy a magyar egység ügye nem lehet politikai csatározások színtere, hanem mindenekfelett állónak kell lennie. Én magam is így vagyok ezzel.”

A gyümölcsöző kapcsolat az amerikai magyarok és a dunakesziek között továbbfolytatódott, mert az *Eudoxia 20 Csillagjárók a Határon Túli Magyarok Érdekében* program keretén belül az amerikai magyarok magyar nyelvű folyóiratának anyagi támogatását célzó pályázaton az Eudoxia 20 Alapítvány magyarországi elszámolóként vett részt, a *Kaleidoszkóp* pedig a 2013/9–10 lapszámában bemutatta az Eudoxia 20 Magyar Művelődési Programot és képviselőjét, az Eudoxia 20 Alapítványt. Adja Isten, hogy lehessenek még közös dolgaink a jövőben is!

Dunakeszi-Alag Árpád-emlékmű avatóünnepségén, 2010

Árpád-emlékmű (forrás: Internet)

Gérecz Attila Szamóca ért a lejtőn

Szerelmek éjjelét magamba járom.
Csak fönt a Hold kísér a fák között
s a bársony ég, amint a holdsugáron
sötét szemed színébe öltözött.

Az arcodat már álmomban se látom;
a messzeség homálya elfedett,
de érzek, ha szél borong a fákon,
s az éjtől visszakerem lelkedet.
“Szerelmet – Hold! – talál-sz-e még szemében?
Ölén kigyúlsz-e, bársony éjszaka?...”
A sápadt hold tagadva int az égen,
s hajamba dért vegyít az éj fagya.

Emlékszem, egyszer így borult a tájra
a tél. Kristály pelyhekben hó esett,
s mint hűvös csók rogyott hajadra, szádra,
eléd borulva, óva léptedet.

Te szánkóztál, arcod kigyúlt a szélben.
S én állva házatoknak udvarán
– bátortalan legényke – félve kértem:
“Engedj suhanni véled kisleány!”

Majd nyár lett, és szamóca ért a lejtőn.
Kirándultunk. S titokba' lestelek,
amint a bíbor esti fény megejtőn
ruhácskádból kilopja testedet.

Úgy vágyom rád, mint akkor, ott az erdőn.
Kacagva bújtál. Én kerestelek...
s mert nyár volt, és szamóca ért a lejtőn,
enyém lettél, hogy lassan este lett.

Szerelmek éjjelét magamba járom.
Csak fönt a Hold kísér a fák között
s a bársony ég, amint a holdsugáron
sötét szemed színébe öltözött.

Az arcodat már álmomban se látom,
a messzeség homálya elfedett,
de érzek, ha szél borong a fákon,
s az éjtől visszakerem lelkedet!

(Vác, 1955. jan.)

Kálmán László

korábbi KCSP ösztöndíjas (Szeged)

**„Egy lángot adok, ápolod, add tovább és gondozd híven!”
– Tűzvigyázó Rózsának!**

Kedves Rózsa! Nem tudom, Te hogy vagy vele, de én nem hiszek a véletlenekben. Minden okkal történik, ahogy okkal történt az is, hogy 2013 márciusában Téged jelöltek ki mentoromnak az első Kőrösi Csoma Sándor Program keretein belül. Együtt vágtunk neki az ismeretlennek, úttörőként haladtunk az akkor még kérdőjelekkel teli program útján, méghozzá igen jó irányba! De ne szaladjunk ennyire előre. Őszintén bevallom, Kanadába indulásom előtt izgatottságom jó adag idegességgel is párosult. Utóbbi a torontói reptéren gyorsan elszállt, egyből az első találkozásunk alkalmával. Úgy érzem, sosem tudom igazán viszonzni és meghálálni azt a rengeteg segítséget, amit tőletek kaptam a kint eltöltött időszakomban. Ha valakit, akkor Téged valóban megillet a mentor tisztség, a szó legnemesebb értelmében. Kedves Rózsa! Lehet, hogy nem is sejtetted, de a mentori támogatásodon túl személyiségeddel és cselekedeteiddel példát mutattál nekem. Sosem felejttem el az éjszakába nyúló beszélgetéseinket, ahol szájtátva hallgattam kalandos életed történetét, benne azt a megannyi kegyetlenséget, amit át kellett élned. Számtalanszor eltűnődtem azon, hogy mindezek ellenére mégis hogyan tudtál ennyire életvidám maradni. Aztán ahogy telt az idő, szépen lassan rájöttem arra, hogy mindig is a hit volt a Te mozgatórugód. Hinni egy szebb és egy jobb holnapban. Ez a Hit sosem engedte, hogy feladd a reményt, átsegítve ezzel Téged megannyi megpróbáltatáson. Ez adott erőt Neked ahhoz, hogy az ellenséges vizek viharos hullámain is rendíthetetlenül haladj előre. És azt hiszem, ez az a hit, amely immáron húsz éve működteti életed egyik nagy művét, a Kalejdoszkóp magazint.

Ez már önmagában is óriási siker. Hogy is tartja a mondas? Egy sikeres férfi mögött mindig ott áll egy erős nő. Na, most akkor ezt fordítsuk meg: egy sikeres nő mögött mindig ott áll egy intelligens, végtelenül kedves és udvarias férfi (azt hiszem, mindannyian tudjuk, kiről van szó). Ha pedig ezeket mind összeadjuk, akkor egyértelműen kijön a végeredmény: egy az anyahazától nyolcezer kilométerre immáron húsz éve működő magyar kulturális magazin mögött ott áll egy összetartó pár. Megtisztelő volt mindezt személyesen is megtapasztalni. A Veletek eltöltött idő és a közös munka nagyban formálta személyiséget.

Mindig is hálás leszek azért, hogy az előzetes terveimet teljesen átírva, Valaki végül egy teljesen másik földrészre és ott is éppen hozzátok irányított. Ez biztosan nem a véletlen műve volt.

Kedves Rózsa! Nem tudom, Te hogy vagy vele, de én nem hiszek a véletlenekben. Én Istenben hiszek, és egy hazában, amit úgy hívnak: Magyarország. Hiszem és tudom, hogy Ő is hisz bennünk, különben nem égne szerte a világban a magyarság lángja. A tüzek égnek, a lángokat vigyázzák! Bízom benne, hogy egyik közülük még nagyon sokáig Te leszel!

Isten éltesse a Kalejdoszkóp magazint!

Lacika Szegedről

Fotók: Kralovánszky Balázs

Lajtai Gábor

költő, szerkesztő, a NapSziget a művészetekért
folyóirat főszerkesztője (Budapest)

Köszöntő a 20 esztendő Kalejdoszkóp folyóiratnak és szerkesztőjének, Dancs Rózsának

Kedves Rózsa! Szeretettel köszöntelek a húszéves évforduló kapcsán, amely emlékezésre készítet. Az évek egyre közelebb hoztak bennünket egymáshoz. Élmény volt személyesen is látni és megismerni Téged 2010-ben Budapesten a IV. NapSziget Művészeti Fesztiválon, ahol a kötetedet mutattuk be. És jó volt találkozni Veled később is különböző rendezvényeiden, például 2016-ban a Párbeszéd Házában tartott Kalejdoszkóp-esten. Többször szerepeltél a NapSziget online felületén és nyomtatott lapszámaiban. Külön köszönöm, hogy bemutattad folyóiratunkat és engem a Kalejdoszkóp hasábjain. E két – szinte azonos korú – lap együtt nőtt fel, folyamatosan gyarapítva olvasótáborát és elérve egyre több, kultúrára éhes embert.

Szeretném, ha a két folyóirat közötti kapcsolat és a köztünk lévő barátság a jövőben is megmaradna, sőt gyümölcsözne, s ezáltal még több olvasóhoz juthatna el a hír: a kultúra és a művészetek országhatárokon átívelő üzenet. Ehhez kívánok Neked sok erőt és egészséget, a *Kalejdoszkópnak* még sokszor húsz esztendőt.

Lajtai Gábor: Fénymorzsa

Fénymorzsa
fénykenyérből tépeget
táplálja az éheset
lények lényegét

Hit
kapocs lét és cél között
ha szívedbe költözött
Istenhez repít

Bizalom
bár világod elvetél
mindig tudd hogy mennyit ér
könny egy mosolyért

Alázat
szolgahévvvel térdepel
szívjutalmat érdemel
tanítványhitért

Békesség
érzed rádtelepülne
édes csöndbe repülne
lelkedből az ég

Áldozat
kegyes égi áhítás
ha nem hozza senki más
hozd meg te magad

Kegyelem
ne félj ha rádkiabál
utadba teérted áll
vétked jutalma

Remény
égig izzó vágycsoda
földi szükség otthona
adva kap ki kér

Tisztesség
hiánya fertőbe ránt
erénye száz gondon át
törli a bűnt

Becsület
jöjjön bár napra éjjel
végsőként hulljon széjjel
ami melegít

Óvatosság
lidércfénytől megriad
rég emléke felszakad
bizalmat remél

Türelem
fénybenéző őserő
bokorra nőtt rózsátő
teljesült remény

Megbocsájtás
vétket elereszteni jó
éled a jégsarú tő
ha a nap süt rá

Szeretet
földi törvény örvénye
égi örvény törvénye
Te is Én vagyok

Vágy
zúgva bög és sírva nyög
fénybe ránt és sárba lök
hasztalan muszáj

Szerelem
szív a szívvel elvegyül
vágy tavából fényre szül
apró szikralényt

Álom
általa ébred a lét
föld és az ég szerepét
tanítja látnod

Esély
örömmé szépül a gond
készül az i-re a pont
ha jól törekszel

Cél
édes álom hívogat
rég várt békét tartogat
Út végén a tét

Miska János

író, bibliográfus, hungarológus (Budapest)

Dancs Telch Rózsa és a Kalej

Azok közé tartozom, akik nyomon követik s bizonyos fokig gazdagítják a Kalejdoszkóp című magazin útját megfogalmazásától napjainkig. Hasonló figyelemmel követem szerkesztője, Dancs Telch Rózsa munkásságát, kezdetben a *Magyar Élet*en keresztül, később sok más forrásban. Az első írásaitól kezdve az volt a benyomásom, hogy erre a fiatal íróra jó lesz odafigyelni.

Mint említettem, a kéthavi lapot a gondolat megfogalmazása idejétől ismerem. Ugyanis Rózsa és férje, Telch György telefonon felkerestek húsz évvel ezelőtt Victoriában, s elmondták tervüket egy művészeti és irodalmi lap kiadásáról. Véleményt kértek róla. Akkoriban, mint ma is, minden lelkesített a kanadai magyar szellemi élettel kapcsolatban. Buzdító választ kaptak. Részben azért, mert nagy szűkiben voltunk egy olyan magazinnak, talán nevezhetnők folyóiratnak is, amely átfogó képet nyújt a kanadai magyar szellemi és kulturális életéről. Voltak hasonló vállalkozások az országban, változatos sikerrel. Kanadában az 1900-as évek elejétől több mint 400 sajtóorgánium jelent meg magyar nyelven. A mi időnkben is több publikáció látott napvilágot, az irodalmi igényűek közül a torontói Magyar Ház Krónikája, Simándi Ágnes Pythagorász Füzetek, Béky-Halász Iván Tanú című lapja, nem is szólva a magyar kultúrcsoportok kiadványairól. De ezek valahogy nem nyerték meg az olvasók figyelmét, s tiszavirágéletűek voltak.

A *Kalej*, ahogy kedveskedve becézzük a lapot, első számától kezdve megnyerte érdeklődésünket. Három nagy forrásból merítkezett: a kanadai magyar kulturális és irodalmi életből, a gazdag erdélyországi örökségből és természetesen, a magyarországi és diaszpórai termékekből. Mindhárom forrás ismerős terület volt a fiatal szerkesztő számára. Kanadában, s különösen Torontóban, megérkezése óta lelkesen vetette magát a társadalmi életbe. A Magyar Házban vezető beosztásokat vállalt, cikkeit, esszéit, sőt monográfia-terjedelmű tanulmányait közölték a lapok, némelyiket különkiadásban, rangos kitüntetésben részesítették. Emellett sikeresen kiépítette szerkesztői bázisát is.

Engem némi aggodalom fogott el a nagy vállalkozás láttán. Gyakorlatból tudtam, hogy egy ilyen időt és energiát igénylő munka, mint egy lap szerkesztése, megtépázza a szerkesztő/író energiáját. Mint kiderült, semmi ok nem volt aggodalomra. Rózsa kiapadhatatlan munkabírása inkább nőtt, mint apadt a kettős munka folytán. A kétnyelvű, magyar és angol *Kalejdoszkóp* megtelt színvonalas cikkekkal, esszékkal, szépirodalmi írásokkal a kanadai magyar szépművészetről, zenéről, nevelésről. Szellemi és kulturális tudósítások jelentek meg benne a festészetéről, érmészetéről, pedagógiáról, könyvekről.

Kanadában virágzott a magyar irodalom a '70-es, '80-as években. A nevezett időszakban több mint 140 versgyűjtemény, közel 100 regény és ugyanannyi kisepikai és színművészeti gyűjtemény jelent meg Kanadában magyar nyelven. Mindemellett ekkortájt hódította meg a befogadó országot a kétnyelvűség és multikulturális kormányintézkedés. Kanada virágkorát élte. Büszkeség számba ment etnik-kanadainak lenni. Rózsa és Gyuri ebbe a gazdag érába cseppent bele. A kanadai magyar irodalom angol nyelvű ágazata a magyar nyelvűhöz hasonló eredményeket ért el költészetben és szépprózában. A Kalejdoszkóp ennek ismeretében vállalta a magyar- és angolnyelvűséget. S nagyszerű eredményeket értek el merész vállalkozásukban. Érdekes, izgalmas anyaggal látták el az erdélyi és hazai olvasókat Kanadáról, de a kanadai magyarokat is az előbbi kettőről.

Röviddel a lap beindulását követően egyéni gyűjtemény is jelentkezett, mely a saját kiadvállalatuk gondozásában jelent meg. Engem ért a megtiszteltetés, hogy előszót írjak a szép kiállítás és gazdag tartalmú Vaddisznók törték a törökbúzá című gyűjteményhez. Méltattam Rózsa szépírói munkásságát, a szemléleti stílusban írott novelláit, a gazdag kifejezőerejű tanulmányait. Élvezettel töltötte el az olvasót a jelen erdélyi szellemiség bemutatása és a szülőhazában játszó társadalmi és politikai élet alakulása. Nem sokkal később bővített kiadásban is megjelent a gyűjtemény Magyarországon. Megtiszteltetést jelentett számomra, hogy az *Add tovább a lángot* című, '56-os gyűjteményhez előszót írhattam, hangsúlyozva a tényt, hogy miért éppen Kanadában, s miért éppen Dancs Rózsa gondolatából és bábáskodásából születhetett meg ez a munka.

Hangot kaptak a lapban múlt századi és jelen korunk írói. Megőrizte tematikai gazdagságát és irodalmi színvonalát. Tekintélyes kitüntetéssel, állami stipendiummal jutalmazták. A szerkesztő ma a kanadai magyar közélet egyik legismertebb alakja. Több mint húsz éve ismerjük egymást telefonon és drótpostán keresztül. 2015 nyarán találkoztunk először személyesen, budapesti házukban. Itt dedikálta nekünk Pokoljárás című könyvét, melyben életrsunkra kiható problémákra figyelmezteti nemzedékét.

Közel két évtizeddel ezelőtt ezt írtam a Vaddisznók törték a törökbúzában: „...Esszéiben nemcsak szubjektív értékelése tapintható ki, hanem elmondhatjuk azt is, hogy a kanadai magyar művészekről kevesen írtak hozzá hasonló szakavatottsággal és szeretettel. Pédery-Hunt Dóra művészetére úgy hívja fel a figyelmet, hogy állásfoglalásra is kényszeríti környezetét: a pénz világában nem pazarolhatjuk el értékeinket. Oly módon mutatja be Dálnoki Veress Károly és Bényei András szobrait, G. Simon Erika és Gottlieb Péter festményeit, hogy előhívja mindegyikük alkotásaiban az egyetemes emberi üzenetet is. Pozitív életfelfogásának tulajdonítható, hogy mindenben és mindenki felkutatja a jót, s a becsületes emberekben kivetíti a példamutatót. Bizalommal bocsátjuk útjára Dancs Rózsa írásainak válogatását mint az új évszázad első fecskéjét. Hogy lesz-e jövője a kanadai magyar irodalomnak, arra munkásságával éppen ő ad biztatásul zálogot.”

További sikereket kívánok a kiadó/szerkesztő asszonynak.

Csadi Zoltán színművész (fotó: Kralovánszky Balázs)

Agócs Sándor: Mindig tétje van

Mindig tétje van a versnek
mindig
csak ezt a mai költők
nagyrészt el szokták felejteni

bravúros versformákban
ömlengenek sokszor arról
amire
senki nem kíváncsi

hát így minek -
rendszerint erre jön a bőfület
a XXI. századi örület
sara

És gondolok ugyanarra
de nem hiszek most sem
az abszolút
politikamentes költészetben

akkor inkább
bukfencet vetek -
mindig tétje van a versnek
mindig

már akkor megérte
ha reggel újra felébredek

KANADAI / AMERIKAI MAGYARSÁG

1949 óta szolgálja a nyugatra szakadt magyar közösséget.

Elismerten, a nyugati világ legnagyobb példányszámban megjelenő magyar hetilapja. Megjelenik minden szerdán délelőtt, és még aznap olvashatják, akik megvásárolják a torontói magyar üzletekben. Előfizetés \$75 egy évre vagy \$40 félévre, postázással. A legfrissebb magyarországi, nemzetközi és sport híreket foglalja össze lapunk minden politikai elhajlás nélkül, mint a múltban. A Magyarországon hirdetések több ezer olvasóhoz szólhatnak! Olvassa, hirdessen és rendelje meg a mindenki által szeretett Kékújságot!

A legjobban informált magyar a Magyarorságot olvassa!

Published by: Canadian Hungarian Media non Profit Corp.
747 St. Clair Ave. W. #103.
Toronto, ON M6C 4A4 Canada
Telefon: 416-656-8361, Fax: 416-651-2442

Kiadó: Aykler Béla

Főszerkesztő: Susan Papp

Felelős Szerkesztő: Dr Tanka László

Szerkesztő: Balás Róbert

Számítógépes szerkesztő: Horváth Zsolt

Web: www.kanadaimagvarsag.ca

E-mail: info@kanadaimagvarsag.ca

Reméljük továbbra is szolgálhatjuk a magyarorságot
a nyugat legnagyobb számú hetilapjával.

Pósa Zoltán

József Attila-díjas író, költő, a Magyar Írószövetség választmányának tagja (Budapest)

„Az volt a hazám, ahogyan éltem – Haza a magasban s a mélyben” Húszéves Dancs Rózsa folyóirata, a kanadai Kalejdoszkóp

A cím Szőcs Géza költeményéből vett idézet. Híven utal Dancs Rózsa kanadai magyar író, műfordító, főszerkesztő életútjára, és ha létezik ilyesmi: a sorsképletére is. Az Érmihályfalvához, majd a székelyföldi Sepsimagyaróshoz kötődő egykorvult kisleányt különleges érzékenysége, a fenséges, zord, mégis emberarcú havasok költemény- és mesefakasztó szépsége iránti rezzenékenysége korán avatta íróvá. Ám azt nem sejtette, hogy a Ceaușescu-, majd a Kádár-diktatúra és spicliuralom a nyolcvanas években, immár családayaként, előzi kétrendbeli hazájából, először Erdélyből, Székelyföldről, majd az anyaországból. Azt még kevésbé gondolta, hogy Kanadában válik az ottani és az USA-ban élő magyarság kétnyelvű folyóirata, a Kalejdoszkóp főszerkesztőjévé. E lap immár kerek évfordulóhoz érkezett. Örömmel jelenthetjük, hogy Dancs Rózsa és férje, Telch György irodalmi, tudományos, közéleti lapja szeptemberben ünnepelheti a huszadik születésnapját.

Ezernyi és ezernyi emléket, gondolatot idéz bennem e különleges jubileum. Dancs Rózsa személyisége emblémája az egységes magyar irodalomnak, amely magában foglalja a világ legigazságtalanabb úgynevezett békediktátumában elszakított részek, Partium, Erdély, Bácska, Kárpátalja, Muravidék, Felvidék, Csallóköz, Alpokalja literatúráját és a nyugati magyarság líráját, prózáját, irodalomtörténetét is. Dancs Rózsa, e csodálatos magyar író élt Erdélyben, az anyaországban, landolt a messzi, romantikus legendákból, Cooper és May indiántörténeteiből ismert Kanadában. Hazájának mindig is Erdélyt, Nagy-Magyarországot tartotta, a nagy elődöktől és példaképektől, Benedek Elektől, Tamási-tól, Nyirő-től, Sinkától, Sütőtől, Tőkés Lászlótól átörökölt tartása, valamint forrástiszta mesék ihletéből fakadt enyhén archaizáló, mégis olvasmányos tiszta nyelvezte, nem mindennapi írói tehetsége tették őt, az amerikai kontinens legjelentősebb izmosodott magyar és angol nyelvű irodalmi és kulturális folyóirata, a *Kalejdoszkóp* főszerkesztőjét a kanadai irodalomnak és az újságírásnak, művészetkritikának is egyik legjelentősebb személyiségévé.

Beszélgünk először a *Kalejdoszkópról*, amely napjainkban már-már utolsó mohikánként őrzi az irodalmi folyóiratformát a távoli földrészen, ahol az úgynevezett humán magas kultúrát sugárzó lapok is oly ritkák már, mint a fehér holló.

Ebben a nagyszerű irodalmi újságban együtt szerepeltek részben interjúalanyként, részben szerzőként a kanadai magyarság olyan kiemelkedő alkotói, mint Rékay Kati, de Pédery Hunt Dóra, Simon Gottlieb Erika, Dálnoki Veress Károly, nagy-magyarországi személyiségek: Jókai Anna, Sütő András, Tőkés László, Szőcs Géza, Varga Gabriella, nagy elődök: Benedek Elek, Sinka István, Szabó Dezső munkái jelenkori alkotókkal. Jőmagam is e folyóiratnak köszönhetem, hogy számos versem jelent meg magyar és angol nyelven. A lap lámpás az észak- és dél-amerikai földrészen élő magyar ajkú alkotók és befogadók számára, híd az anyaország, a trianoni országmészárlás és -csonkítás után határon túl rekedt olvasók, művészek és a világ minden táján élő magyarok között. S egyre komolyabb szerepet tölt be az irodalomra, a szó művészetére éhes, magyarul nem tudó kanadai, amerikai olvasók és literátorok életében is, kik szeretnék, hogy a Gutenberg-galaxis megőrizze hegemoniáját a digitalizáció korában is.

Szeretnék néhány szót ejteni Dancs Rózsa nem akármilyen rangot képviselő prózaepikai alkotásairól is. Az a megtiszteltetés ért, hogy kiváló barátommal, az író, újságíró, szerkesztő, könyvtáralapító Varga Gabriellával mutathattuk be több alkalommal is a *Vaddisznók törték a törökbúzá* című kötetét. Dancs novellái önállóan is értelmezhetőek, ugyanakkor egységes, életrajzi ihletű regénnyé szervesülten vallanak egy érzékeny falusi kislánnyól, szerető édesanyjáról, édesként szeretett nevelőapjáról, kemény tartású, rettegve tisztelt nagyapjáról, a magyar-székely falu megannyi kedves-rettenetes hősről és antihősről. Beszédese, költőiek és erőteljesek a címek: Aranyszívű zsarnok; A habverő és a szekus; A telefonra nagypárnát borítottunk.

Ugyanakkor azért varázslatosak az írások, mert a balladás nyelvezetű, transzilvanista ősköltő Rózsa úgy lényesítette önmagához a tradíciókat, hogy eredeti, egyedi élményvilágot, szerkezetet, stílust teremtő író maradt. Mintha annak az érzékeny, irodalomra fogékony székely leánynak vagy csángó ikertestvérenek mesélné történeteit, aki egykor ő volt. Megérteti az idegen, a nem magyar olvasóval is, mit jelent erdélyiek, bácskaiak, baranyaiak, felvidékiek, kárpátaljaiak, az öntudatos, a határon túli testvérekre igent mondó anyaországiak számára az a tragikus döntés, amely hazánk területét 1920-ban harmadára csökkentette. A kötet költői, balladisztikus, gazdagon indázó, mégis egységes elbeszélésfolyamából egyértelműen kikristályosodik, miért kellett a főhősnő alteregójának elhagynia Nagy-Magyarországot. S megidézném végül a hazájához hűséges magyar író, a Magyar Írószövetségnek is tagját, a gyakran hazalátogató jó barátot.

Együtt örvendeztünk annak, hogy 2010-ben Magyarországon győzött a szavazófülkék forradalma, s a magyarság Orbán Viktornak és a Fidesz-KDNP Szövetségnek adott bizalmat, s hogy az új kormány első intézkedéseként, a Parlament első törvényhozó napján megszavazta a határon túli magyarok állampolgárságát lehetővé tevő törvényt. Kimondtuk mi is: végre olyan kapitány kormányozza az anyaország hajóját, aki tényleg tizenötmillió magyar miniszterelnöke akar lenni. S itthon járt akkor is, amikor alig pár hónapja, immár negyedízben kapott bizalmat a magyar kormány. Most az új hódítók második, új Trianonját akadályozta meg a magyar kormányfő a Visegrádi Négyekkel együtt.

Dancs Rózsát, visszatérve a címben idézett Szócs Géza költeményre, a hazát a magasban és a mélyben a távoli tájon is megőrző író, költőt, a húszesztendős folyóirat szerkesztőjét joggal nevezhetjük a kanadai magyarság és a kanadai magyar irodalom misszionáriusának. Kívánom neki az anyaország és a magyar íróársak, a Magyar Írószövetség nevében is, hogy a *Kalejdoszkóp* még sok-sok születésnap ünnepet érjen meg alapító-szerkesztőjével együtt.

Pósa Zoltán:

Kézdiszentlélek bűvös keresztje

Halovány kék égbolt alatt Szentléleki Bűvös Kereszt
Fényében hordja a múltunk, s ősi földünk minden titkát minket szeret
A Szent Perkő túlsó felén ékesíti a menny ívét
Közel hozza rossz ízünkhez Jézus, Isten fia szívét
Éjszakai tetszhalálban, nappalfényi révülettel
Nyílt lélekkel, nyitott szívvel csukott szemmel
Értelemmel érzelemmel nem látjuk és mindig látjuk
Mert vágyunk rá sóvárgunk rá,
Halogatjuk kötelező
Előbb utóbb elérkező ősi zarándoklatunkat
De ha egyszer odaszállunk, Perkő hegye alá állunk
Hazatértünk és meglátjuk Szűz Mária ősanynkat
Szent József öregapánkat
Égi fényű Szellemünket
Mennyeredetű lelkünket,
Égig érő nagy fára szállt testlelkünket
Elfelejtett, alásüllyedt őshazánkat
Ataiszi bűnben eltűnt tisztaságunk foglalatát
Kézdiszentlélek templomát
Imadjuk Perkő keresztjét
Ős-honunknak égi tükrét.

Sajgó Szabolcs

konkoly és búza

természetesen válogatódtunk ki
bár az hogy lettünk
nem természetes
lógni a semmiben csak úgy
mint a mai nap
lehet-e természetes

gyümölcsökként itt vagyunk
történelmi futószalag hozott
ütődöttek lettünk rohadtak
épek ízesek

együtt mi mind
s külön-külön
konkolyt hozunk-e búzaföldként
vagy inkább mint konkolyföld
búzáat hozunk

játssz el ezzel ha van időd
érdemes
bár magvaink megmutatják
kik vagyunk
hogyan szabadon a szellemünk
ha lehet ilyen
milyen jövőt fékez
mit segít

mondatott
minden javára válik annak
aki a mélységet
a magasságot
jó helyt keresi

Kedves Kalejdoszkóp-Kaleidoscope,
kedves Rózsa,

kívánom, hogy mint eddig, továbbra is számról számra
tisztá búza teremjen az immáron húszesztendő lap min-
den újabb oldalán!

Szeretettel köszöntelek,

Szabolcs

Sajgó Szabolcs:

mondd azt

mondd azt hogy reggel
mondd virágzó almafa
mondd dagasztott kenyered megkel
mondd hazamegy minden katona
mondd holnapba néző szemmel
a láncok lehullnak mind
mondd visszaad halottat temető tenger
s fénylenek feledett szeretteink

mondd az örök nap ragyog
ami eltörött mind egész
monddhátra előre nincs semmi
csak a ma van, csak az itt
s az óceán nyugalma

Mondhatsz akármit
milyen lesz majd akkor mondd
átjár-e akkor az öröm
tágul mindenmagadban
mikor sebeidből fény tör elő
süket füledből pedig már tisztán
a hang

Sebestyén Péter
plébános, író (Marosvásárhely)

Húszéves a Kalejdoszkóp

Kedves Rózsa! Felszínes „ismeretségünk” dacára alázattal és ragaszkodással merek írni neked, Rólad. Mert neked, a kanadai magyarság nagyasszonyának köszönheti a létét ez a húszéves kétnyelvű folyóirat, ami messze több, mint kulturális magazin, messze több, mint nyelvapoló kéthavilap. Mert ez lelked gazdagságából, a nemzet iránti szeretet és féltés vágyából fogant, született és vált felnőtté, olyan időkben, amikor már külföldön is török a vaddisznók a kukoricát, s nálunk Székelyföldön még a medvék is... Mert a kommunizmus okozta pokoljárás nem ért véget itthon sem. A kalandvágyból elmenekülteknél még többen maradtak kalandvágyból itthon. És az a csodálni való benned, hogy bár elkényszerített téged a sors, te magad lélekben-szívből-nyelvben, öntudatban, tartásban, gerincben, bátorságban, anyai hősiességben itthon maradtál, s az itthon maradtaknak is éppúgy példát mutatsz, mint azon második és harmadik nemzedéknek, akik már idegen nyelvként tanulják a magyart, hacsak a családban meg nem szeretetteti velük valaki.

Nagy kincs vagy a torontói magyarok számára, mert lelki kincseidet, talentumaidat százszorosán kamatoztattad az egész nemzet javára. Ezt jelzik díjaid, műveid, kutatómunkád a kanadai magyarokról, az '56-osokról, az erdélyi életérzésről, ízeiről, Hargitán innen és túl.

Néhány éve létrejött – a Varga Gabriellának köszönhető – távbarátságunk, és elektronikus levelezésünk ösztönösen közös lelki húrokat pendített meg bennem, s néha írásaimra reagálva olyan elismerő, köszönőszavakat kaptam tőled, amelyeket csak olyan ember írhat, aki együtt rezdül a Lélekkel. Benned ezt éreztem, most is ezt köszönöm neked. Mindenekelőtt pedig a Jóistennek, hogy ezt a „találkát” összehozta. Az írás nem ér semmit, ha nincs ihlet, ha nem az Isten a „műzsád”... Ő forrósítja fel szívedet embertársaid, néped, nyelved szeretetére, ő sodor magával, visszafoghatatlanul, hogy hirdesd az örömhírt, állj vele elő akár alkalmas, akár haszontalannak látszik. És gyümölcse, eredménye, sikere magában a szenvedélyes szeretetben van, hiszen ez teszi a művészt boldoggá, teljes emberre.

A Kalejdoszkóp írásai is mindig visszatükrözik ezt az izzó-féltő szeretetedet népünk kultúrája iránt, jelzik az irányt, adják az aranytartalekot, világosan és áttetszően mutatják, hogy minden írás tétje evangéliumi: Jézussal legyőzhető a bennünk, körülöttünk nyomuló, ármánykodó gonosz ma is. Meglátszik rajtuk tanári igényességed, felelős szereteted, öngyötrő vágyad az igazság után, Aki nem más, mint az Isteni Tökéletesség. Ő a viszonyítási alap. Ne szerénykedj, a te írásaid is csiszolt gyémántok, vigasztaló, simogató, ör-

zító-védő szavak, amelyek értéket teremtettek, sebeket gyógyítanak, és az ihlet adójára, Istenre mutatnak. Ő megvéd minket szórványban is, elnyomás alatt is. Benne otthonra lelhetünk, ha Beléje kapaszkodunk. S azt is jelzi: nem vagy egyedül. Veled vagyok, s veled vannak honfitársaid, ott, ahol laksz, és ott, ahonnan jöttél.

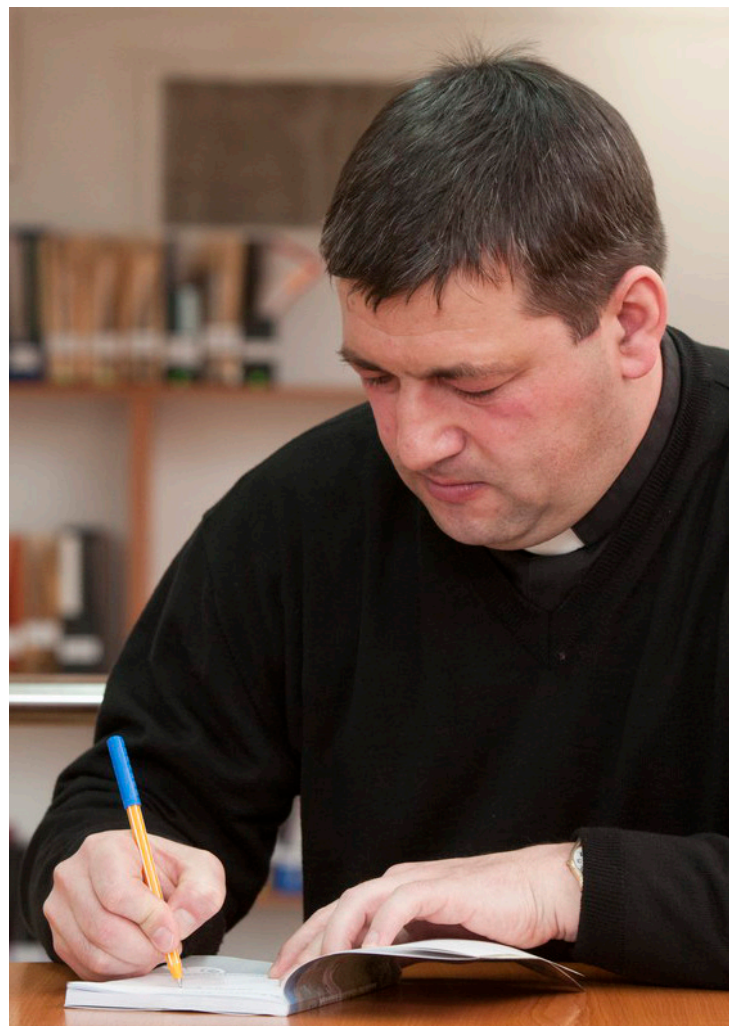
Kérem a Fennvalót, legyen továbbra is áldásos a te írói, szerkesztői, anyai szolgálatod, amelyet tudom, mindig is hivatásként éltél meg és teljesítesz. Adjon sok erőt, kegyelmet, hogy minél több emberhez eljuthasson általad is az örömhír népünk és egyházunk javára.

Kedves Rózsa és Kalejdoszkóp: AD MULTOS ANNOS!

Méltatlan méltatód:

péterpáter+

Marosvásárhely, 2018. július 19-én

Szász István Tas

orvos, író, közíró, szerkesztő, a Hitel Múzeum
alapító-vezetője (Leányfalu)

Megmaradásunk szolgálóleánya

Mint az erdélyi közelmúlt megszállott kutatója, nem tudok elszakadni attól az üzenettől, melyet a két világháború közt felnőtt erdélyi nagy generáció küldött a jövőbe, felénk, napjaink magyarjaihoz.

Amikor a Széchenyi szellemét hűségesen követő Makkai Sándor eredményes, de keserves szolgálatát megszakítva nem bírta tovább a román homogenizációs prés tudományos alapossággal működtetett nyomását és expatriált, a *Magunk revíziójának* zseniális írója így szólt és így indokolt: „*Nem lehet.*” Az őt keservesen megsirató Erdély azonban Reményik szavaival válaszolt: „*Lehet, mert kell.*” Aztán az évszázados tapasztalatokon nevelkedett erdélyi magyarság leszűrte a legfontosabb tudnivalót is, a nélkülözhetlent, az egyedül megtartót, és Albrecht Dezső, a Hitel nemzetpolitikai szemle főszerkesztője ezt mondta: „*Ahogy lehet.*” Ami szerves folytatás volt a *Lehet, mert kell*-nek.

A bizantin világ Erdélyre települése, az ortodox törésvonalnak a magyar szállásterületre történt fokozatos reakúszása pragmatizmusra nevelte a Trianon utáni generációt, akár az egykor volt évszázadok által megkövetelt pragmatizmus az Erdély aranykorát jelentő nemzeti fejedelmeket. Az akkor – sőt azóta is – sokak által nem értett hintapolitika, az oszmán (és a nem kevésbé veszedelmes Habsburg) ármányt egyedül volt képes ellensúlyozni. A Nagy Fejedelemlennek Lipa várát át kellett adnia a töröknek, de ezt követően Erdély rövid aranykora következett, amely lehet, hogy mai létünk, eddigi megmaradásunk egyik kulcsmozzanata volt.

De mindezek felett a megmaradás szívós akarata mellett alaptulajdonság volt a szolgálat. A szolgálat szelleme. Ez az az Erdélyből hozott kincs, amely a Dancs Rózsa-jelenség titka.

Dancs Rózsa, amikor szolgálóleánynak nevezem, tőlem a legmagasabb rangot kapja. Ez az, amit megszolgált, amit megérdemel.

A nagyvilágban szétszórattatott kis magyar nemzet ma történelmi küldetést kapott. Ahogyan azt Németh László előre jelezte, amint azt az említett Albrecht Dezső jósolta és javasolta, kovásznemzetnek kell lennünk, élére kell állnunk a pusztító szándékok áradata ellen küzdő ma még keveseknek. A keresztény gyökereit eldobni készülő Európa másként elpusztulhat, velünk együtt. Isten tehát a nemzetet is szolgálatra szólítja. A sok kétkedés, a gyarló kérdőjelek, a mesterségesen terjesztett liberális közöny mind-mind ezt akadályozná. Ebben a helyzetben van hatalmas fontossága,

szerepe, példaértékű ereje az olyan személyiségeknek, mint Dancs Rózsa, kinek történetét már megírták, bár nem elegenden ismerik, s aki az erdélyi lét szénből gyémántot szülő kegyetlen nyomása alatt lett azzá, aki világnemzetté vált magyarságunk megmaradásának szellemi, lelki oszlopait nemcsak a honi badacsonyi vagy erdélyi detonációk bazaltoszlopok vidékén, de messze Herkules oszlopain túl is a szolgálat fáradhatatlan szellemével építette és építi. Mindaz a magyar, aki él, aki vállalja ennek minden súlyát, ugyanakkor képes élvezni felemelő, boldogító erejét, ha úgy érzi, hogy fogynak szolgáló energiái, Dancs Rózstól meríthet példát, kaphat erőt és iránymutatást a folytatáshoz.

Ez a nagyszerű székely-magyar asszony küldetését még sokáig fogja teljesíteni, mert a feladat annyi, hogy ahhoz a gondviselés időt és erőt is ad. És ez mindenkire érvényes! Csak egy a feltétele, amit újra meg újra ismételk: szolgálni kell, dolgozni kell.

Szervátiusz Klára

a Szervátiusz Alapítvány elnöke (Budapest)

Lélektől lélekig – A Kalejdoszkóp születésnapjára

Lélektől lélekig érjen el – erre törekszik immár húsz esztendeje a kanadai Kalejdoszkóp kulturális folyóirat és megálmodója, létrehozója, motorja: Dancs Rózsa.

Magyar lélektől magyar lélekig ér az a kulturális szeretet-híd, amely Kanadától Magyarorszáig s a magyarok ősi földekig: Erdély, Felvidék, Délvidék, Kárpátalja magyarjaiig nyúlik.

S közlekedik eme eszmei hídon a honszerelem, lángolón, a honvágy, fájdalommal, s a századok alatt teremtett magyar kulturális érték, az értékteremtők és értékörzők egyaránt. Köszönöm, köszönjük a szeretetet, a figyelmet, a figyelemztetést.

S kívánom: mindig legyen elég erős az azonos lélekrezdülés, hogy megmaradjon a híd.

Szervátiusz Tibor: Táti Ister-pár, 2006

Varga Gabriella
újságíró, Budapest

Tizenöt év a húszból

Drága Rózsa és Gyuri! El sem hiszem, hogy munkakapcsolatunk és barátságunk kezdetei már több mint tizenöt évre nyúlnak vissza. Pedig így van. S mennyi minden történt a tizenöt esztendő alatt! Nem mérleget akarok vonni, inkább csak hívlak benneteket az elcsodálkozásra: a *Kalejdoszkóp* húsz évéből tizenötöt együtt töltöttünk, munkálkodtunk. Szerkesztettünk, szervezkedtünk, utaztunk, bemutatóztunk, vittük a folyóirat és a könyvek hírét Háromszéktől Felső-Ausztriáig sokfelé, írtunk róluk-rólatok az *Új Katedrától* az *Új Keleten* át a *Keresztény Életig* és az *Életünkig* mennyi újságban. Mert azt akartam, tudja meg ország-világ, értesüljön minél több jó magyar ember arról, hogy „*túl az Óperencián*” él két jó magyar ember, akik sem hazájukat, sem anyanyelvüket nem feledték, s azt akarják, hogy más se feledje.

Akik kincseket közvetítenek egyik embertől a másikhoz, értékeket fedeznek fel és továbbítanak, hogy más is felfedezze azokat. Tudást, ismeretet gyűjtenek és adnak át, hogy gazdagodjunk, gyarapodjék szellemi kincsesládánk. S tették-teszik mindezt elhivatottságból, elkötelezettségből, küldetésstudatból, önerőből, legtöbbrészt a családi kasszából. Két magyar nyugdíjas az Óperencián túl. Élhetnétek szabadabb, nyugodtabb, aggodásuktól, stressztől lényegesen kevésbé terhelt életet, de nem, ti inkább kéthónapról kéthónapra nekiveselkedtek, megcsináljátok a lapot, s közben ki tudja, hány könyvet. Vállaljátok a nehézségeket, nem szegi kedveteket semmi – történjen bármi, ti húzzátok és taszítjátok az ügy szekerét, hogy, ha széleseben nem is, de szép, biztos léptekkel haladjon, menjen előre.

Higgyétek el, sokan és napról napra egyre többen látjuk az erőfeszítéseiteket, s nemcsak látjuk, hanem értékeljük is. Hány lelkendező olvasói levelet, gratulációt, jókívánságokat, miniszterelnöki, köztársasági elnöki, államtitkári levelet, tudósok, gondolkodók, közéleti személyiségek elismerő sorait őrzi az irattároltok, és akkor a kitüntetésekről – például a Szervátiusz-díjról és Sydney-i Magyar Rádió díjáról – még nem is beszéltünk.

Ezek mind azt igazolják, hogy jó úton jártok, kedves Rózsa és kedves Gyuri. Nézzétek csak ennek a gyűjteménynek a tartalmát! Kell-e ennél több, nagyobb bizonyosság arra, hogy az igényes magyar kultúragondozás és hagyományos módú sajtóépítkezés veletek teljes?

Csak remélni tudom, hogy lesz erőtlök folytatni a jubileum szép megünneplése után is. Itt vagyunk, mellettek állunk, kapaszkodjatok belénk. Hátha együtt könnyebb lesz húzni és taszítani azt a szekeret.

Az eltelt húsz évnek mindenesetre a summázata az, hogy a jó harcot megharcoltátok, a pályát végigfutottátok, s meg-

Fotó: Simon Lajos

tartottatok mindent, amire ennek az eredménynek az eléréséhez szükség volt: hitet, hűséget, bátorságot, nyitottságot, kitartást, szorgalmat, szelídséget, elfogadást, alázatot... S még ha úgy éreztétek is, hogy valami vagy valaki ebből elvesz tőletek, visszakaptátok, visszaadta a Jóisten. Rózsa, még nagyon-nagyon sokáig akarom látni arcodon azt a nagyon jellegzetes derűt és mosolyt, még nagyon sokáig akarom hallani, hogy ne *fuzsituskodjunk*, inkább ahajt egy Unicum mellett egyet *zuvaltoljunk* s aztán szépen eregeljünk tovább.

Gyuri, még nagyon-nagyon sokáig szeretném látni posztjaidat, lájkjaidat és megosztásaidat az Arckönyvön, és még sokszor szeretnék telefonon vagy skype-on beszámolni Neked arról, hogyan telt a napunk Budapesten Rózsikával. Szeretnék még sok-sok történelmi témájú könyvet beszerezni Neked, s szeretném, ha még Te is sok, kanadai iratméretre szabott iratrendezőt szereznél be nekem.

Tudjátok, mit? Most koccintsunk egy nagyot, csengjenek-csilingeljenek azok a pezsgőspoharak, aztán aludjunk egy jó nagyot, s majd lássunk hozzá máris a szeptember-októberi szám elkészítéséhez!

Az miről is fog szólni?...

Prof. Dr. Vencser László

morálteológus, az ausztriai idegen nyelvű katolikus
lelkészségek országos igazgatója
(Bécs/Linz)

A diaszpórában élő magyarok szolgálatában

Varga Gabriella, a Jakab Antal Keresztény Kör társelnöke engem is felkért, hogy a *Kalejdoszkóp* huszadik születésnapjára, a jubileum alkalmával köszöntősorokat írjak. A felkérést örömmel fogadtam és megtiszteltetésnek vettem. Régóta követve a folyóirat életét, annak áldásos küldetését, arra gondoltam, hogy a jubiláló *Kalejdoszkóp* által teljesített szolgálatról írok, hiszen elsősorban a diaszpórában élő magyarok ügyét tekintí céljaként, sőt azokra is gondol – magyar–angol kétnyelvűsége által –, akik már nem beszélnek nagyszüleik, szüleik nyelvét, de szívükben a magyar nemzethez tartozónak érzik magukat. De a folyóirat szolgálja a Kárpát-medencében élő honfitársainkat is és angol nyelven beszélő, irántunk érdeklődő barátainkat is.

Köszöntöm a jubiláló folyóirat főszerkesztőjét, Dancs Rózsa-t, és férjét, Telch Györgyöt, a kiadó elnökét. Kísérje szolgálatukat továbbra is Isten áldása!

A diaszpórában élő magyaroknak szükségük van ilyen elkötelezett emberek szolgálatára, mert azok, akik különböző okok miatt távol élnek szülőföldjüktől, gyakran az „idegen-ségérzet” hálójának a foglyai.

Dr. Vencser László, Dévai Nagy Kamilla, Dancs Rózsa és Varga Gabriella

A magyar ember ebben az érzésben kiemelkedik a többi nép közül. Itt is jellemző rá az, amit melankolikus, kesergő népeink szövegei, illetve dallamai is visszatükröznek. Az idegenben élő, aki az új hazában keresi az életlehetőségeit, lelki és szellemi támaszra szorul, mert ezeknél az embereknél a gyökértelenség és remény vegyítéke uralja az érzéseket. Elszakadva a szülőföldtől, nem találja azonnal és minden helyzetben helyét az új hazában, mégis reménykedik abban, hogy megteremti boldogságát, sikereiben lesz része. Az ember érzi, hogy mindaz, amit tenni akar, a valóságban nem úgy sikerül; hogy az a személyiség, amivé lenni szeretne, nem úgy valósul meg. Nemritkán szakadék keletkezik saját lényé és azon világ között, amely őt körülveszi. Így létrejöhet az elidegenedés állapota. Ezt az idegenbe szakadtak többsége így érzi. Aki más kultúrkörből érkezik az újhazába, szemben találja magát ugyanis a szekularizáció olyan formájával, amit szülőföldjén, így a Kárpát-medencében nem tapasztalt. Ezt a terhet nevezzük kultúrsokknak. A diaszpórába bevándorlóknak bizonyos része sosem találja meg a lelki egyensúlyát, hanem ebben a sokkos állapotban éli életét. A második nemzedéknek valamelyest sikerül ezt a falat áttörni, jóllehet itt sem mindig beszélhetünk tökéletes állapotról. A bevándorlók gyermekeinek egy része ugyanis idővel felfedezi, hogy neki többet kell tennie a siker érdekében az őslakosokkal szemben.

Ez a lelkiállapot igényli, hogy legyenek elkötelezett személyek, akik a diaszpórában élőknek segítséget nyújtanak, hogy így mindennapjaik élete megelégedettséggel teltetebb, boldogabb, elviselhetőbb legyen. Ezen személyek közé sorolhatók a különböző területeken dolgozó emberek, így a lelkészek, írók, tanárok, hogy csak néhányat említsünk, akik oly mértékben nyújtanak segítséget a diaszpórában élőknek, hogy ezáltal az itt élők képesek megőrizni az idegenségben nemzeti önazonosságukat. Jóllehet a befogadóországot is párhuzamosan sajátjuknak tekintik. Több évtizedes diaszpórai tapasztalatom alapján mondhatom, hogy a lelkészek munkája a vallás és kultúra megőrzésében szintén nem elhanyagolható tényező, és ebben az írásban említésre méltó az ő érdemük is. Mindenik felekezethez tartozó lelképásztor, különböző történelmi időkben – Nagy Háborút, második világéget, 1956-ot, majd a kilencvenes éveket követően – szívügyének tartotta a magyarok identitásának ápolását, és nemcsak a vallás, hanem a kultúra területén is tevékenykedtek. Így nagyban hozzájárultak a nyelv, a hagyomány ápolásához, és nekik is köszönhető, hogy a diaszpórában napjainkban is magyar közösségek jelenlétéről beszélhetünk. Szeretném remélni, hogy ez a jövőben is megállapítható lesz. Ehhez hasonló szerepet teljesít a *Kalejdoszkóp* is. Dancs Rózsa és férjének húsz évvel ezelőtti álma nem öncél volt, hanem a magyarság érdekében olyan döntést hoztak, ami két évtizede a diaszpórában élő magyarok támaszává vált, sőt felvállalta azon magyarok

szolgálatát is, akik már nem beszélnek őseik nyelvét, hanem angolul kommunikálnak egymással. Teszik ezt a szolgálatot nemzeti ünnepeink előtti tisztelgéssel, ami az össznemzetben való gondolkodás hitvallásaként értelmezhető és így az olvasókat is ennek az eszmének a követésére sarkallja. Hasonló a kultúra szétágazó területére való odafigyelésük, amikor rendszeresen költők verseit, írók prózáit jelentetik meg, és nemcsak a múltból idéznek, hanem kortárs nagyjainkra is ráirányítják a figyelmet. Kedves Rózsa, Kedves Gyuri, találkozásaink Torontóban, Bécsben, Linzben, Budapesten, Szombathelyen lerakták barátságunk alapjait, ami egyre inkább elmélyült. Az egymáshoz való ragaszkodás, egymás értékelése a nagy távolság ellenére is valóságként létezik életünkben.

Két alkalommal a Jakab Antal Keresztény Kör társelnökeként én is vendégetek lehettem új hazátokban és élvezhettem gondoskodásotokat, azt a gazdag programot, amelynek keretében rövid idő alatt igyekeztetek betekintést nyújtani az ottani magyarság életébe és megmutatni az ország néhány nevezetességét. Köszönöm, kedves Rózsa, szép és tanulságos könyveidet, amelyekkel megajándékoztál.

Külön köszönöm, hogy a *Kalejdoszkóp* hasábjain a velem és munkámmal kapcsolatos és rólam készült írások, beszámolók mindig helyet kaphattak.

Kívánom, hogy továbbra is szolgálhassatok e folyóirat által a diaszpóra magyarságának ügyét. Adjon Isten nektek ehhez erőt, egészséget és jóakarátú segítőtársakat. Éreztétek magatokon mindig Isten áldásának az erejét.

Szombathelyen Balogh Józsefre emlékezve

Balogh József: Mit kívánok

Kívánok én hitet, kedvet,
szép szerelmet, hű türelmet,
utakhoz fényt, csodát, álmot,
békességes boldogságot,
magyar szót és égre kéket,
emberarcú emberséget,
verseket, célt, igazságot,

daltól derűs, jobb világot,
bokrok mellé társnak fákat,
napfényt, amely el nem fárad,
tekintetet szembe nézve,
éjt meg nappalt soha félve,
kézfogásos tiszta csöndet,
és mosolyból minél többet!

Zorkóczy Zenóbia
székely színésznő (Kovácsna)

Alakít, tervez, teremt

Dancs Rózsát mint jelenséget 2010-ben ismertem meg, egy kis székely településen, az egyik előadásom után. Bemutatkozott, és elmondta, hogy a fellépésem miatt jött át Sepsiszentgyörgyről – ahová pár napra utazott Torontóból –, pusztán kíváncsiságból, mert mindent akar látni, mindent akar tudni. Nem mondta, hogy lapkiadó, újságíró, író. Elkérte a névjegykártyámat és három hét múlva érkezett a meghívó Torontóba egy előadássorozatra. A szervezés profi, a megszokott ígéretések elmaradtak.

Kanadában kiderült, hogy ez a hölgy nemcsak szervez, de ír, sőt lapot szerkeszt. Nem szakadt el az otthontól a kényszer hatására sem, hanem hazaír, megfogalmazza a múltbeli hazát, próbálja megérteni, kihámozni a miérteket, a hogyanokat. Kemény, szilárd hidakat épít múlt és jövő, óhaza és az új kontinens között. Küzd, intézkedik és rendez.

Nem hagyja annyiba... nem hagyja magát. Alakít, tervez, teremt. Szerencsésnek érzem magam mindig, amikor ilyen embereket ismerek meg. Az ilyen találkozásokból barátságok és együttműködések alakulnak ki. Amikor értesültem arról, hogy 2012 őszén újra hazalátogat, nem tudtam megállni, hogy ne szervezzek én is neki, az írónak és lapkiadónak, hazájában, Székelyföldön egy előadássorozatot, melynek minden állomására elkísértem és vele együtt élveztem azt az óriási sikert és érdeklődést, ami követte a székely városokban.

Dancs Rózsa felbecsülhetetlen munkát végez a „távolból”. Nem tűnt el a „messzi út porában”, ahogy a népdal mondja a hazáját elhagyóról. A *Kalejdoszkóp* szerkesztőjeként hidakat épített, közvetített az európai és az amerikai kontinens magyarsága között, oda és vissza. Mindig figyelt az aktualitásokra és az új értékekre is.

Kívánom, hogy Rózsa és az általa kiadott és szerkesztett lap sokáig éljen és tudósítson rólunk, magyarokról!

Horváth István:

Tornyot raktam

Künn a jégfogú télsárkány havat prüszkölt, zúzmarát szórt.
Bömbölve járt a bükkerdön; a házak közt vadul táncolt.
Benn duruzsolt a kemence. Halk beszéd közt orsó pergett.
Apó a pucikpadon ült, száraz törökbúzáat fejtett.
Mintha-mintha most is látnám széles vállát, kurta nyakát,
nagy, bozontos szemöldökét, éles szemét, kemény arcát.

Lelke, miként az őserdő, melyben nem járt ember lába,
csodálatos ősvilág volt: babonák, mesék világa.
A mező volt iskolája. A természet a mestere.
Könyve a nagy csillagos ég, aranyos betűkkel tele.
Ott ültem a lábainál, mesét mondott, azt hallgattam.
Egy-egy csuszát felém dobott, amiből én tornyot raktam.

Nőtt a torony a csuszákból, keresztbe tett boronásan,
És ahogy nőtt, büszkeségem kezdett nem férni a házban.
Már a mesét sem hallgattam, építettem kábult lázban.
— Már a ház volt a toronyban és nem a torony a házban.
Apó figyelt. Munkám közben nézte, hogy rakom a tornyot,
Majd egy csuszát hozzám dobott, és a tornyom összeomlott.

Csuszatornyom omladékán rettenetes dühös lettem.
Meg akartam ölni apót, de csak lassan sírni kezdtem.
Büszkeségem ott hevert a csuszák alatt összetörve.
Megdermedten vártam, hogy most: bár a világ összedőlné!
Nagyapám az ölébe vett, megcsókolta homlokomat.
„Hadd el, ne sírj, kisunokám, ne bánd a csuszatornyodat.

Telhetetlen vágyaidból építsz te még nagyobbat is,
és a sors egy legyintéssel így ledönti azokat is.
Mint Apóé: építéssel telik el az egész élet,
De hogy a tornyod betetőzd, azt te soha el nem éred.
Nem, mert bár az égis érjen: vágyaink még feljebb hágnek,
s tetőtlen tornyokról hullunk ölébe a zord halálnak.

Látod, a csuszák megvannak: újra lehet megint rakni.
Amit nem kezdhetsz el újra, csak azt szabad megsíratni!”
— A tűzön egy nyers faág sírt. Az eszterhán jégcsap lógott.
Apó mesélt, én hallgattam, s újra felraktam a tornyot.

Budai Izabella és Alheli Pimienta (fotó: Kralovánszky Balázs)

Bobó Bóbitája

melléklet

Sarkadi Sándor: Édes ősz

Édes ősz jött
Hull a körte
Hamvas szilva
Hull a földre.
Itt az alma
Kasba rakd!
Ott a szőlő,
Hamm, bekapd!
Bokor alatt dió búvik,
Ott ne hagyd!

OSVÁTH ERZSÉBET

JÖTT ŐSZANYÓ

**JÖTT ŐSZANYÓ HIDEG SZÉLLEL,
ARANYSÁRGA VÍZFESTÉKKEL.
SÁRGÁK LETTEK A LEVELEK,
FÚJTAK, FÚJTAK ŐSZI SZELEK.**

**FÚJTAK, FÚJTAK ŐSZI SZELEK,
LEHULLOTTAK A LEVELEK.
ITT VANNAK A FÁK ALATT,
LÁTOD A SOK ARANYAT?**

SARKADI SÁNDOR:

ÉDES ŐSZ

**ÉDES ŐSZ JÖTT,
HULL A KÖRTE,
HAMVAS SZILVA
HULL A FÖLDRE.**

**ITT AZ ALMA,
KASBA RAKD.
OTT A SZŐLŐ,
HAMM, BEKAPD!
BOKOR ALATT DIÓ BÚVIK
- OTT NE HAGYD!**

Mondókák

Egy, megérett a meggy
Kettő, csipkebokor vessző
Három, majd hazavárom
Négy, bizony oda nem mégy

öt, leesett a köd

Hat, hasad a pad

Hét, dörög az ég

Nyolc, üres a polc

Kilenc, kis Ferenc

Tíz, tiszta víz.

Ha nem tiszta, vidd vissza,
ott a számár, megissza!

Egy, kettő, három, négy,
Te kis legény hová mégy?
Nem megyek én messzire,
Csak a falu végire.

Segíts a napocskának megtalálni a virágot!

A HOLLÓ ÉS A RÓKA

Sajtot talált a holló, fölvitte a fára.
Róka koma a sajtot nagyon megkívánta.
Magas a fa, magasan ül a holló rajta.
Csőréből a zsákmányát azért is kicsalja!

„Holló asszony - szól neki -, örülök, hogy látom,
Nincs kegyednél gyönyörűbb madár a világon!”

Csönd. A holló nem felel, épp csak egyet illeg.
Rá a róka: „Tollánál, természeténél nincs szebb!”
Fönn a holló hallgat, és szorítja a sajtot.
A róka vár, majd úgy tesz, mint aki elcammog.

Lép egyet, és morog, hogy a holló hallja:
„De mit ér a szépség, ha rút hozzá a hangja!”

„Rút a hangom? - A hollót elfutja a méreg,
S károgni kezd: - „Ez neked nem elég szép ének?”

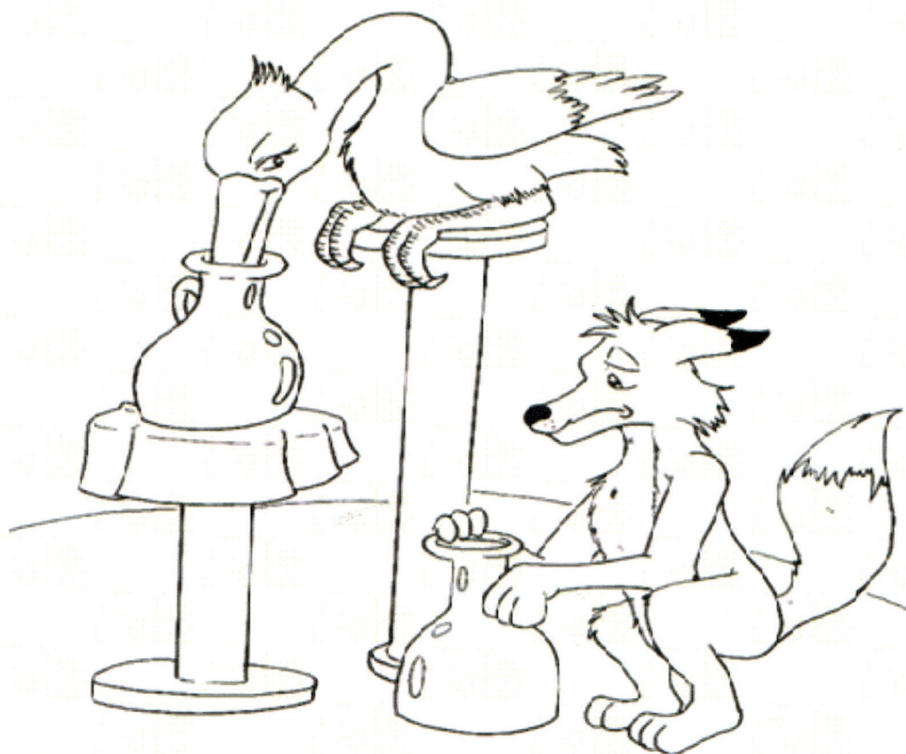
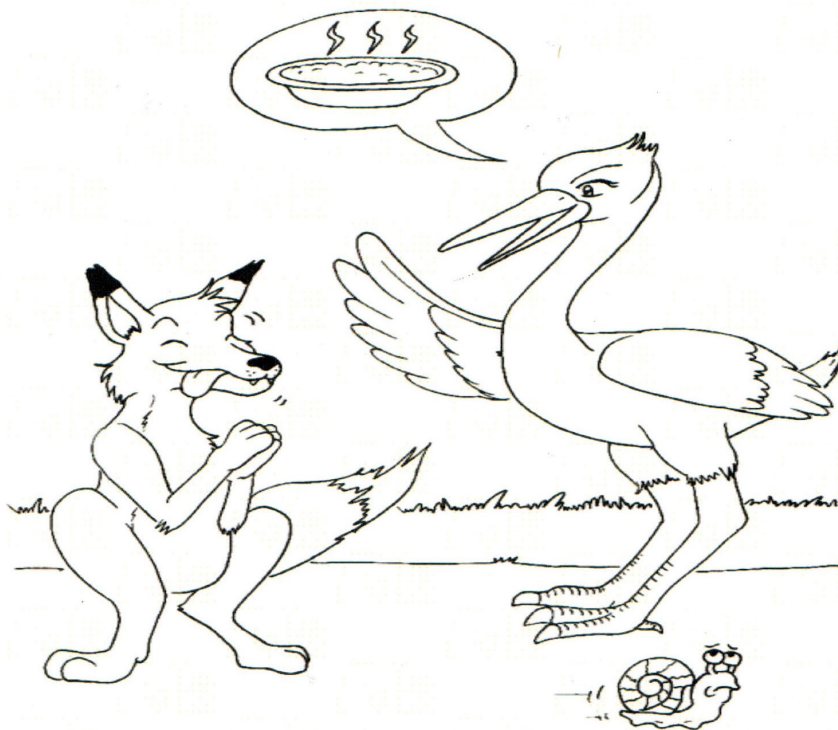
„De még milyen!” - nevet a róka, és a sajttal,
Mit a holló kiejtett, vidáman elnyargal.

La Fontaine

Hétszínvarázs Olvasókönyvből

Színezd ki a rókát és a gólyát

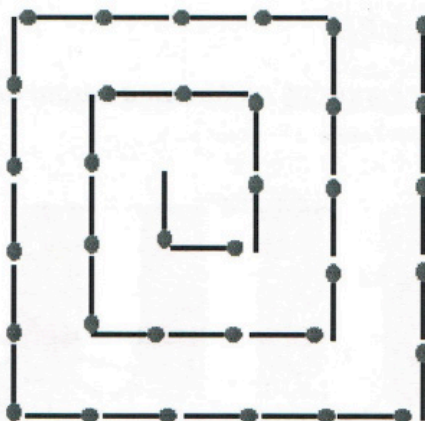

LÁTVÁNYOS REJTVÉNYEK: GYUFÁS FELADATOK

Néhány fontos szabály a gyufás rejtvények megoldásával kapcsolatban:

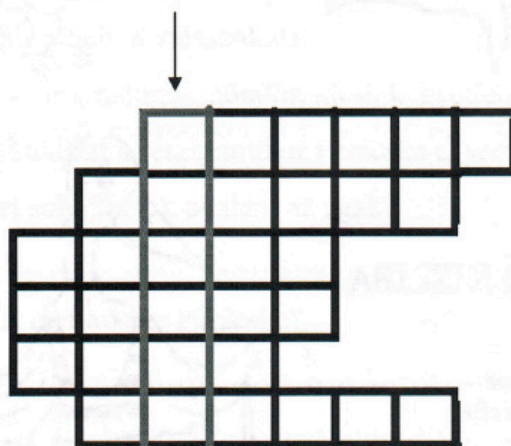
- mindig csak a megadott számú gyufaszálhoz nyúlhatunk, a többi megmozdítani nem szabad,
- minden gyufaszál fel kell használni,
- egy csomópontba tetszőleges számú gyufaszál futhat be, egy gyufaszál csak egyszer mozgathatunk.

1. Helyezz át a csigavonalból négy szál gyufát úgy, hogy a másik irányba csavarodjon!

Feladványunk megfejtése egy Weöres Sándor vers címe.

- 1, A nyár előtti évszakunk.
- 2, Ezt csinálja a kémény is.
- 3, Evőeszköz. Ezzel esszük a levest.
- 4, Brummogó állat.
- 5, Sárga színű zöltség, a nyuszi egyik kedvenc eledele.
- 6, Az úrben közlekedő jármű.

Reneszánsz nap

A Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub szervezésében

Fekete Bálint Mátyás király szerepében

A Gaudium régizenei együttes

Csadi Zoltán színművész

Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója

Király Karina szaval

Varga Gabriella, a Mátyás-év krónikása és Dancs Rózsa

A Kodály Néptánegyüttes és a Helikon Társaság előadása

< Buda-Gördi Olívia szaval

A fotókat Kralovánszky Balázs készítette

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

MAGYARSÁG HÁZA